

1 INFORMACION MBI KËRKUESIN/OPERATORIN

1.1 INFORMACION I PËRGJITHSHËM

Emri i Kompanisë	Spitali Kolonje
Statusi Ligjor	Ent publik
Ortakët/Aksionerët e Kompanisë(sipas Ekstraktit të lëshuar nga QKR)	
Adresa e zyrës qendrore të Kompanisë	
Adresa postale e Kompanisë, nqse ndryshon nga adresa e mësipërme	
Numri i rregjistrimit të Kompanisë(NIPT)	K 97711091 T
Kodi kryesor i aktivitetit (sipas kollonës 1 të Shtojcës 1 të Ligjit nr 10448, date 14.7.2011 “Per lejet e mjedisit”)	12.2 Spitalet.....
Kodi SNAP ¹	
Kodi NOSE-P ²	
Numri i Punonjësve	20
Përfaqësuesi i autorizuar	1
Emri dhe Mbiemri	
Pozicioni në Kompani	Drejtor
Telefoni	
Faksi	
E-mail	

1.2 INFORMACION MBI INSTALIMIN/IMPIANTIN

Emri i instalimit/impianitit ³	Spitali Kolonje
Adresa ku ndodhet apo do të ngrihet instalimi/impianiti	Rruga Dhori Qirjazi, Qyteti Erseke
Koordinatat e vendit sipas Sistemit Koordinativ GAUS KRUGE: 1942_GK_ZONE_4	X = 44 67 072, 29 Y = 44 72 911.06

¹ Nomenklatura e zgjedhur për burimet e ndotjes së ajrit, të specifikuar në Aneksin 1 të Udhëzimit të Kërkesës për Leje Mjedisi për kërkuesit

² Nomenklatura për burimet e shkarkimit, të specifikuar në Aneksin 1 të Udhëzimit të Kërkesës për Leje Mjedisi për kërkuesit

³ Përshkruaj titullin sipas kollonës 1 të Shtojcës 1 të Ligjit Për lejet e mjedisit

Kategoritë e aktiviteteve/veprimtarive industriale të cilat duhet të kërkojnë leje mjedisi 1	12.2 Spitalet.....
Kapaciteti i projektuar	Ju sherben rreth 24 000 banoreve te Bashkise se re te Kolonjes

Tabela në vijim përfshin listën e të gjithë lejeve, liçensave, autorizimeve të përfutuara në datën e dorëzimit të Formularit të kërkesës.

Leja, Liçensa, Autorizimi	Nr. Ref.	Data e Lëshimit	Periudha e vlefshmërisë

Duhet të përfshihen të gjitha lejet, liçensat, autorizimet e vlefshme në datën e dorëzimit të kërkesës.

1.3. INFORMACIONI MBI PERSONIN E KONTAKTIT TË AUTORIZUAR NGA ADMINISTRATORI NË LIDHJE ME LEJEN

Emri dhe Mbiemri	
Adresa	
Pozicioni në kompani	
Telefoni	
Faksi	
E-mail	

¹ Shkruani kodet e specifikuar në kolumnën 2 (e emërtuar ID) dhe aktivitetet e specifikuar në kolumnën 3 (Veprimtaria) të përcaktuara në Shtojcën 1 të Ligjit për Lejet e Mjedisit. Nëse instalimi përfshin disa aktivitete të lidhura me IPPC, është e nevojshme për të shënuar secilin prej tyre me një kod. Kodet duhet të jenë të ndara qartë.

1.4. PRONËSIA E TOKËS

Emri/adresa e pronarit/pronarëve të tokës, Numri i identifikimit të pronës sipas dokumentit të lëshuar nga ZRPP⁵ ku janë ndërmarrë (nqse ndryshojnë nga ato të kërkuarit) apo do të ndërmerren aktivitetet (nqse ndryshojnë nga ato të kërkuarit)

Emri dhe mbiemri i pronarit/pronarëve	Ent Publik - Spitali Kolonje
Të dhëna për pronësinë e tokës sipas dokumentit të lëshuar nga ZRPP	Pronesi shtet
Adresa	Rruga Dhori Qirjazi, qyteti Erseke
Informacion për kontratën e qerasë nëse ka Nr. i kontratës së qerasë nëse kërkuari nuk është pronar i tokës deri në këtë moment	

1.5. PRONËSIA E IMPIANTIT

Emri dhe adresa e pronarit të impiantit ku kryhet aktiviteti, si dhe informacion mbi kontratën e qerasë nëqoftëse kërkuari nuk është pronari i impiantit.

Emri dhe mbiemri i pronarit/pronarëve	Ent Publik - Spitali Kolonje
Adresa	Rruga Dhori Qirjazi, qyteti Erseke
Informacion mbi kontratën (qeradhënësi dhe qeramarrësi, afati i kontratës, mënyrat e përfundimit të kontratës; periudha e vlefshmërisë) Bashkëngjisni një kopje të kontratës së qerasë	Kontrate me subjektin MEDI - TEL shpk Tirane me date 11.04.2016 per transferimin e mbetjeve te rrezikshme te spitalit Kolonje.

⁵ Zyra e Regjistrimit te pasurive te paluajtshme

1.6. APLIKIMI I BËRË PËR:⁶

Shënoni ✓ në kutinë përkatëse

- Impiante dhe instalime të reja
 - ✓ **Impiante dhe instalime ekzistuese**
- Ndryshim i konsiderueshëm në impiantet dhe/ose instalimet ekzistuese
- Ndërprerje të aktiviteteve

ANEKSI 1

Nuk ka impiant të ri, megjithëse për efekt kumulativ mjedisor po paraqesim një plan zhvillimi të zonës bashkëngjitur dokumentave të aplikimit për Leje Mjedisi tipi B.

Imazh satelitor – Vendndodhja e spitalit në qytetin e Ersekës

⁶ Kjo kërkesë nuk i referohet transferimit të lejes në rast të ndryshimit të pronësisë

1.7 INFORMACION INFORMACION NË LIDHJE ME NDRYSHIME TË KONSIDERUESHME TE PROPOZUARA TE LEJES SË TIPIT B PER NJE INSTALIM/IMPIANT EKZISTUES

Operatori/kërkuesi plotëson tabelën e mëposhtme vetëm kur kërkon ndryshime të kushteve të lejes së mjedisit të Tipit B, për një instalim/impiant ekzistues.

Emri i impiantit (sipas lejes ekzistuese të mjedisit)	
Data e dorëzimit të kërkesës për ndryshime të lejes së lëshuar të mjedisit të Tipit B	
Data dhe numri i lejes ekzistuese të mjedisit, të Tipit B, (refero Nr.e identifikimit të Lejes sipas Regjistrit të AKM)	
Vendodhja e impiantit/ instalimit (qarku/ bashkia/komuna, numri kadastral)	
Arsyeja/arsyet për ndryshimin e kërkuar në lejen e mjedisit	

II. PËRSHKRIMI I INSTALIMIT, NJËSITË E TIJ TEKNIKE DHE AKTIVITETET /VEPRIMTARITË E LIDHURA DREJTPËRDREJT ME TË

Menaxhimi i mbetjeve spitalore është një detyrë profesionale e ligjore e operatoreve të fushës së mjekësisë, të cilët kontrahohen nga administrata spitalore. Trajtimi i këtyre mbetjeve bëhet për të eliminuar potencialin patogjen që këto mbetje përmbajnë, në mënyrë që të shmangët infektimi i ambientit, toksiciteti kimik dhe radioaktiv dhe ndotja e pakontrolluar e mjedisit dhe shëndetit të njerëzve. Grumbullimi, transporti dhe asgjësimi në mënyrë të sigurtë i mbetjeve spitalore është detyrë me rëndësi e të gjithë operatoreve të kësaj fushe.

Rreth 20 % e mbetjeve spitalore janë të kategorizuara si mbetje të rrezikshme dhe në momentin që këto mbetje janë në kontakt me objekte të tjera, edhe këto objekte konsiderohen po njësoj. Rrjedhimisht në realitetin shqiptar, në momentin kur jemi deshmimtare të faktit që mbetjet spitalore perfundojnë në koshat e mbetjeve urbane, kuptojmë se të flasim vetëm për menaxhim të këtyre të fundit, devijojmë nga realiteti dhe detyrimisht e trajtojmë atë në mënyrë të fragmentuar.

Menaxhimi i mbetjeve

Menaxhimi në mënyrë të pershtatshme i këtyre mbetjeve është një shërbim i rëndësishëm për spitalin. Përgjegjësi i shërbimeve të mjedisit në spital përditeson rregulloren e spitalit në lidhje me menaxhimin e mbetjeve, që është në përputhje me rregulloret e Ministrisë së Shëndetësisë dhe me VKM Nr.798, datë 29.9.2010 për miratimin e rregulores "PËR ADMINISTRIMIN E MBETJEVE SPITALORE".

Përgjegjësi i shërbimeve të mjedisit në spital duhet të ketë njohuri të sakta lidhur me volumin dhe llojin e mbetjeve që krijohen në spital për çdo pacient dhe për çdo pavion, gjithashtu mbikqyr procedurat për grumbullimin e mbetjeve të ndara, veç atë të rrezikshme e veç atë të parrezikshme, dhe eliminimin e tyre në përputhje me vecoritë e tyre.

Mbetjet spitalore

Mbetje spitalore quhen ato të cilat mund të mbartin mikroba, viruse apo parazite, nepermjet të cilave mund të përhapet infeksioni midis njerëzve. Të tilla mund të jenë gjaku, urina, sekrecionet, tubat e aspirimit, drenazhit, apo inde që hiqen nga të semuret etj. Një kategori me rrezik të mbetjeve në spital janë mjetet shpuese apo prerese si aqet, bisturi, qelq, llamarine etj. Prandaj spitali parashikon parandalimin e rrezikut që mbartin këto mbetje, nepermjet iniciativës për mbrojtjen nga infeksionet spitalore dhe nga incidentet.

Në këndvështrimin mjedisor duhet të jemi të vemendshëm në vend grumbullimin e tyre zinxhir nga infermiera apo salla e operacionit deri në tërheqjen e këtyre mbetjeve nga spitali. Në çdo moment të këtij zinxhiri transportues, duhet evituar kontakti i tyre me personelin, të semuret apo vizitoret.

Mbetjet e rrezikshme spitalore

Mbetjet e rrezikshme përfshijnë kategoritë e mëposhtme:

- Mbetjet e mprehta
- Mbetjet laboratorike dhe mbetjet e lidhura me to (mbetje farmaceutike, mbetje kimike, etj.)
- Indet njerëzore, duke përfshirë materialet ose solucionet që përmbajnë gjak, mbetje qelbi etj.
- Mbetje të kontaminuara me likide apo lengje trupore, të cilat janë faktorë kryesorë në përhapjen e infeksioneve.

Te gjitha mbetjet e rrezikshme spitalore mblidhen ne kosha te vecante te percaktuar dhe te dallueshem nga koshat e mbetjeve jo te rrezikshme. Keto kosha jane zakonisht me ngjyre te verdhe dhe te pajisur me qese te trasha te posacme per mbetje te rrezikshme.

Ne kohen e caktuar per tu zbrazur koshat, ndiqet kjo procedure: hiqet qesja, mbyllet, lidhet mire dhe futet ne kuti kartoni te posacme, e cila mbyllet dhe etiketohet me emrin e pavionit nga ku mblidhen keto mbetje. Pasi mbyllet dhe etiketohet kutia, transportohet per ne qendren e grumbullimit.

Qe nga aty mbetjet merren te pakten nje here ne dy jave nga subjekti i kontraktuar “ MEDI - TEL ” shpk Tirane nga administrata e spitalit per asgjesimin e tyre. Mbushja maksimale me mbetje e nje koshi konsiderohet kur volumi i mbetjeve arrin dy te tretat e kapacitetit qe ka dhe ky eshte nje faktor vleresimi per punonjesin e sherbimit te mjedisit per te zbrazur koshin pas zbrazjes apo largimit te koshit, gjithmone behet zvendesimi i qeses apo koshit si dhe pastrimi i vendit rreth koshit.

Mbetjet spitalore prodhohen nga shume subjekte mjekesore, të cilat prodhojne edhe mbetje të rrezikshme. Trajnimi i ketyre mbetjeve në respektimin e mjedisit është një detyre profesionale dhe ligjore e operatoreve të fushes së mjeksise. Ky trajtim duhet të eliminojë potencialin patogjen që keto mbetje permbajnë, në menyrë që të shmanget infektimi i ambientit, toksiciteti kimik dhe radioaktiv dhe ndotja e pa kontrolluar e mjedisit. Trajtimi dhe transportimi në menyrë të sigurt është detyra e të gjithë operatoreve të fushës.

Mbetjet spitalore janë një rezervuar i mundshëm për zhvillimin e mikroorganizave patogjene dhe kërkojnë trajtimin e duhur, të sigurt dhe të besueshëm. Rreziku kryesor lidhur me përhapjen e infeksionit është depërtimi i kontaminuar i gjakut. Një age, një shiringe, instrumentet kirurgjikale, mbetjet e nderhyrjeve kirurgjikale, të gjitha sendet mjekesore të vena në kontakt me trupin e të semurit, nga ku mund të percohet infeksioni, pajisjet laboratorike të vena në kontakt me lengjet ose indet humane, shiringat dhe të gjitha sendet e perdorura në laborator për manipulimin e permbajtjes së ketyre kampioneve humane.

Gjate magazinimit te mbetjeve mjekesore nga subjekti i kontraktuar Medi – Tel duhet te kihet parasysh:

- Të magazinohen në kontenitoret perkates të mbetjeve,
- Sipas rregullores së OBSH për magazinimin, kontenitoret të vendosen në ambiente të mbyllura dhe të sigurta.
- Të sigurohet dizinfektimi i mire i ambientit në rastin e kontaminimit aksidental të tij.
- Të trajtohen mbetjet që janë vena në kontakt me mbetjet mjekesore si mbetje të rrezikshme.

Kategorite e mbeturinave mjekesore

Mbeturina mjekesore mund të përkufizohet si mbeturinë e gjeneruar si rezultat i diagnostikimit, trajtimit, dhe imunizimit të njerëzve. Mbeturinat grupohen në kategoritë e mëposhtme:

Mbeturina Mjekësore Specifike te Sistemuara.

Kjo kategori mbeturinash përfshin mbeturinën patologjike. Keto mbeturina perbehen kryesisht nga ndarjet me poshtë:

1. Kulturat biologjike dhe mbetjet e tyre, dhe stoqe të substancave të infektuara dhe perberesit biologjik të tyre

2. Mbetje anatomike të indeve trupore, si organe pjese të trupit duke përfshirë lengje të indeve të marra gjate nderhyrjeve të ndryshme kirurgjikale, autopsive ose procedurave mjekesore.
3. Gjak human dhe produktet e tij, materiale te kontaminuara me gjakun human të mprehtat si: shiringa, piepta, lama te mprehta, vegla dhe age, qelq i thyer dhe i pathyer
4. Materiale të izolimit të semundjeve i kontaminuar me gjak, sekrecione, ekskrecione etj, nga humane të izoluar nga humane të tjere për të ndaluar perhapjen e semundjeve;
5. Paisjet mjekesore të kontaminuara të ndodhura në kontakt me material të infektuara;
6. Mbetjet laboratorike në kontakt me material biologjik.

Perberja e mbetjeve infektive ndahet si me poshte

• mbeturina speciale e ngurtë -	56.4%
• mbeturina mjekësore -	17.5%
• karton ambalazhues -	10.9 %
• mbeturinat e pacientëve -	8.5 %
• letra -	3.1 %
• mbeturina të rrezikshme -	2.0 %
• paleta druri -	0.4 %
• bateritë “dry cell” -	0.4 %
• grafi me rreze x -	0.3 %
• të tjera -	0.4 %.

Mbeturina të rrezikshme

Sipas OBSH-së, mbeturina konsiderohet e rrezikshme, nëse përban një ose më shumë përbërës të pëcaktuar me ligj, nëse shfaq një ose disa nga katër karakteristikat (toksike, radioaktive, eksplozive, gërryese). Mbeturina radioaktive e nivelit të ulët është mbeturinë, që shfaq karakteristika të tilla radiologjike si rrezatim/shpërbërje/zbërthim/ shkatërrim/kalbje radioaktive.

Lloje të ndryshme të mbeturinave të rrezikshme janë gjeneruar në objektet e spitalit. Ksileni, metanoli, dhe acetoni janë tretësit e përdorur më shpesh. Kimikate të tjera të përfshira janë tolueni, kloroformi, klori metileni, trikloroetileni, etanoli, izopropanoli, acetat etileni, dhe acetonitrili. Mbeturinat formaldehid (solucione formalinë) janë gjetur në patologji, autopsi, dializë, infermieri, dhomën e urgjencës, kirurgji, e të tjera. Mbeturinat kimioterapike (p.sh., Chlorambucil, Cytosin, Daunomycin,etj), llogariten si mbeturina të rrezikshme, që zënë një volumetri të madhe në disa spitale.

Magazinimi, transportimi dhe asgjësimi i mbeturinave të rrezikshme duhet te behet sipas dispozitave ne fuqi dhe ne zbatim te kontrates te lidhur me subjektin MEDI - Tel shpk Tirane.

Mbeturina radioaktive e nivelit të ulët

Materialet radioaktive përdoren gjatë diagnozës dhe trajtimit, si dhe në hulumtime shkencore e studimore. Radionuklidët e përdorur në mjekësinë bërthamore, laboratorët e klinikave, dhe laboratorët kërkimor kanë jetëgjatësi, që varion nga disa orë në disa mijëra vjet. Metodatat e asgjësimit përfshijnë magazinimin për shpërbërje apo "shpërbërje në magazinë") dhe transportin e mbeturinave radioaktive në një territor të autorizuar për depozitim përfundimtar.

Radionuklidët me jetëgjatësi të shkurtër zakonisht ruhen në një njësi të sigurt për një kohë të mjaftueshme për tu shpërbërë sipas niveleve të shkallëzuara (siç konfirmohet nga një sondazh i rrezatimit) dhe më pas për tu asgjësuar. Reduktimi i vendburimit mund të realizohet duke kufizuar sasisë e akumuluar të radioaktivitetit, duke përdorur materiale jo-radioaktive apo radionuklidë jetëshkurtër, atje ku është e mundur, dhe duke projektuar procedura laboratorike për të reduktuar volumin e mbeturinave të përzier.

Tabela e ndarjes se mbeturinave

KATEGORIA E MBETURINËS	PËRSHKRIMI
Kulturat dhe Stoqet	Kulturat dhe stoqet e substancave infektive dhe materialeve biologjike të lidhura me to.
Mbeturina Anatomike (ose Mbeturinat Patologjikale Organike)	Inde, organe dhe pjesë të trupit, duke përfshirë këtu dhe lëngje të trupit të derdhur gjatë operimit, autopsisë, ose procedurave të tjera mjekësore
Gjaku Organik, Produktet e Gjakut, dhe Fluidë të Tjerë Trupor	Gjak organik të papërdorshëm, komponentët ose produktet e gjakut; sende të prekura nga gjaku, produktet e gjakut, ose lëngjet e trupit, ose sende të mpiksura nga gjaku i thatë
Mjetet e Mprehta Mjekësore	Mjetet e mprehta mjekësore përfshijnë shiringat, pincetat, tehet e bisturive, provëzat dhe gjilpërat; mjetet prej qelqi të thyera ose jo
Mbeturina Kafshësh	Materiale të papërdorshme, midis tyre kafshë të ngordhura, pjesë të trupit, lëngje të trupit, gjak ose veshje shtretërisht të ekspozuara ndaj substancave infektive
Mbeturinat Izoluese me gjak,	Materiale të papërdorshme të kontaminuara sekrecione, etj. të qenieve humane të izoluar për mbrojtjen e të tjerëve nga sëmundje të transm.
Pajisje Mjekësore të Kontaminuara	Pajisje mjekësore, që kanë qenë në kontakt me substance infektive
Mbeturina Kirurgjikale	Materiale të papërdorshme, midis tyre uniformat e ndotura, tamponë, pëlhura, rrobat, doreza, etj.
Mbeturinat Laboratorike	Mbeturina, që kanë qenë në kontakt me substanca infektive, psh. pjatat e mikroskopëve, mbuluesit e qelqtë.
Mbeturina Dializë	Efluentë dhe pajisje, që kanë qenë në kontakt me gjakun e pacienteve që i nenshtrohen dializes.

Mbeturina farmaceutike

Shumë mbetje farmaceutike paraqesin një kërcënim për njerëzit dhe mjedisin për shkak të përbërjes së tyre, bioakumulimit dhe toksicitetit. Prandaj, do të ishte ideale që farmaceutikët e vjetëruar të ktheheshin tek shpërndarësit e tyre për një asgjësim të përshtatshëm. Për më tepër problemi i barnave të vjetruara, mund të zgjidhet duke zbatuar në mënyrë të vazhdueshme teknikat e nevojshme. Një inventar i reduktuar ndihmon gjithashtu në uljen e probabilitetit të barnave të skaduara, si dhe ofrimin e tyre në sasinë e duhur.

PËRSHKRIMI I PROÇESEVE TË PUNËS

Spitali i Kolonjes ofron Menaxhimin e mbetjeve spitalore e cila konsiston në shërbimin e :

- regjistrimin e mbetjeve spitalore;
- grumbullimin e kontrolluar të mbetjeve spitalore;
- ndarjen e mbetjeve spitalore të parrezikshme (të llojit urban) nga mbetjet spitalore të rrezikshme;
- ambalazhimin, etiketimin, magazinimin, grumbullimin, transportimin dhe asgjësimin e mbetjeve spitalore të gjeneruara prej tyre;

Regjistrimi

Çdo prodhues i mbetjeve spitalore (pavionet e repartet) duhet të vendosë numrin e regjistrimit mbi të gjitha fletët shoqëruese, etiketat e vendosura në ambalazhimet që mbajnë mbetje spitalore dhe skedat bashkëngjitur ngarkesave që përmbajnë mbetje spitalore.

Numri i regjistrimit është individual dhe nuk mund të transferohet.

Fjala sinjalizuese:	RREZIK
Signalword:	DANGER
Shprehja e rrezikshmërisë:	mund të shkaktojë infeksion
Hazard Statement:	may cause infection
Nr. i UNi / UN -Number:	3291
Klasa / Class:	6.2
Katalogu i Mbetjeve: Waste Catalogue:	18.01.03*
Nr. i EINECSi / EINECS Nr.:	
R - Frasa / R - Phrase:	R21
S - Frasa / S - Phrase:	SI/4/24/35/36/37/43 [^] /60
Shprehja parandaluese / Precautionary Statement:	
Identiteti i furnizuesit / Supplier Identification:	
Personi i Kontaktit / Contact Person:	
Adresa / Address:	
Numri i Telefonit / Tel Number:	

Transportimi i mbetjeve spitalore infektuese

Ky transport i mbetjeve spitalore behet nga subjekti MEDI - TEL Shpk i kontraktuar nga spitali Kolonje. Automjeti që transporton mbetje spitalore infektuese është i identifikueshëm gjatë transportimit të mbetjeve me shenjën dalluese ndërkombëtare të rrezikut të mbetjes mjekësore .

Automjeti i përdorur për transportin e mbetjeve spitalore infektuese përfshinë një pjesë ngarkues-transportues, që rri e mbyllur për të parandaluar hyrjen dhe ekspozimin e paautorizuar ndaj erës dhe reshjeve;

- Nuk lejon derdhjet;
- Pastrimin dhe dizinfektimin pas rrjedhjeve ose derdhjeve aksidentale;
- Nuk përdoren për të transportuar ushqime, produkte ushqimore;
- Gjatë transportimit të mbetjeve spitalore infektuese, automjetet mbajnë më vete një kit për ndalimin e derdhjeve dhe për pastrimin e automjetit.

Trajtimi i mbetjeve spitalore

Çdo prodhues i mbetjeve spitalore

- Është përgjegjës për trajtimin e mbetjeve që nga grumbullimi, ndarja, transporti, magazinimi, përpunimi dhe deri tek asgjësimi i tyre.
- Ndan që në burim elementet e rrezikshme nga ato të parrezikshme të mbetjeve spitalore,
- Magazinon ato të ndara.

Pas procesit të ndarjes, për mbetjet spitalore të parrezikshme që cilësohen si "mbetje urbane" zbatohet ligji nr.8094, datë 21.3.1996 "Për largimin publik të mbeturinave".

Mbetjet spitalore të rrezikshme ambalazhohen dhe etiketohen dhe magazinohen të ndara nga mbetjet e tjera.

Kur mbetjet spitalore duhet të transportohen për t'u trajtuar në vend tjetër, magazinimi në terren i tyre bëhet në një zonë të caktuar në brendësi apo në afërsi të vendeve të trajtimit, apo të pikave të nisjes, duke përmbushur kërkesat e mëposhtme:

- Tregohet kujdes për sigurinë e kontejnerëve, parandalohen rrjedhjet, sigurohet mbrojtja nga uji, shiu dhe era, si dhe të shmangen kushtet e inkubimit mikrobik dhe/ose të dekompozimit të tyre.

- Mbetjet njerëzore, shtazore apo të ndonjë gjallese tjetër të magazinuara për më shumë se 24 orë, ruhen në frigorifer ose hapësirë frigoriferike që përdoret vetëm për mbetjet spitalore në një temperaturë jo më të lartë se 10°C.

Sistemet e kullimit të dyshemesë së magazinës mundësojnë shkarkimet direkt në një sistem kanalizimesh sanitare për asgjësimin e ujërave të ndotura, në përputhje me ligjin nr. 9115, datë 24.7.2003 "Për trajtimin mjedisor të ujërave të ndotura", ose në një impiant grumbullimi që parandalon derdhjen e lëngjeve dhe rënien në kontakt me mjedisin.

Kontejnerët e mbetjeve të rrezikshme spitalore përmbushin kërkesat e përcaktuara nga Organizata e Kombeve të Bashkuara, dhe etiketohen me simbolin:

Mbetjet spitalore nuk presohen apo nënshtrohen veprimeve të sforcuara mekanike, dhe transportohen nga subjekti i kontraktuar brenda 45 ditësh nga grumbullimi i tyre.

Magazinimi i mbetjeve spitalore

Mbetjet infektive nuk magazinohen për më shumë se 45 ditë para trajtimit. Në zonën e magazinimit të kontejnerëve me mbetje mjekësore ndalohej hyrja e personave të paautorizuar. Zonat e magazinimit kanë shenja paralajmëruese në dyert hyrëse, porta ose kapakë. Në zonën e magazinimit nuk lejohet hyrja e kafshëve dhe elementeve natyrore dhe parandalohet krijimi i vendeve të shumimit ose burimit të ushqimit për brejtësit ose insektet. Ato, gjithashtu, duhet të jenë të rrethuara.

Përpunimi dhe asgjësimi i mbetjeve spitalore kryhet me metodat sipas:

1. Incenerim
2. Autoklavim:
 - a) Presion,
 - b) Presion - avull
 - c) Presion - avull - copëtim.
3. Sterilizim me mikrovalë
4. Sterilizim - UV
5. Trajtim kimik/dizinfektim:
 - a) me shkumës të kloruar;
 - b) me klor aktiv (klor të lirë);

Impianti për trajtimin ose asgjësimin e mbetjeve spitalore nuk duhet të pranojë nga prodhuesit mbetje spitalore në rast se nuk janë shoqëruar me fletë-dorëzimi, në përputhje me ligjin nr.9537, datë 18.5.2006 "Për administrimin e mbetjeve të rrezikshme". Impianti duhet të mbajë regjistrime të pranimeve, që minimalisht përfshijnë informacionin e mëposhtëm:

- a) emrin dhe adresën e prodhuesit;
- b) peshën e mbetjeve të pranuar;
- c) datën dhe orën e pranimit të mbetjeve; dhe

d) nënshkrimin e personit që pranon mbetjet.

Ne spitalin e Kolonjes nuk behet asgjesim i mbetjeve spitalore, me mundesite teknike, financiare e organizative qe kane tani per tani ne dispozicion. Prandaj eshte lidhur kontrate me subjektin EUROTEAM shpk per transferimin e mbetjeve te rrezikshme, per tu asgjesuar ne impiantin e tyre ne Tirane.

ADMINISTRIMI AKTUAL I MBETJEVE SPITALORE

Përbërja e mbetjeve spitalore

Në Spitalin e Kolonjes grumbullohen mbetje familjare, të cilat meren rregullisht nga Bashkia në bazë të kontratës së lidhur nga palët. Ka tre kazan të mëdhenj që meren çdo ditë nga operatori i kontraktuar me Bashkinë. Këto mbetje përbëhen nga amballazhe të ndryshme, kartona, letra përdorimi, qese plastike, mbetje nga kancelaritë dhe rroba.

Për sa i përket mbetjeve spitalore ka pike grumbullimi ne spital të këtyre mbetjeve brenda standardeve, dhe procesi i transportit dhe trajtimit të tyre bëhet nga një kompani e specializuar në këtë fushë dhe e kontraktuar me Drejtorine e spitalit.

Mbetje të rrezikshme përbëhen nga placentat, anatomikët, shiringa, age, aparate, etj. Ato mbahen në enë të mbyllura plastike të zëvendësueshem dhe në frigoriferë, të cilat trajtohen nga operatori përkatës. Në një muaj ka rreth 1100 kg mbetje, nga të cilat 50kg deri në 120kg janë mbetje të rrezikshme, pjesa tjetër janë mbetje jo të rrezikshme. Aktiviteti i menaxhimit të mbetjeve spitalore që kryen Spitali i Kolonjes është paraqitur në skemën e mëposhtme

Procesi i menaxhimit të mbeturinave spitalore

1. **Ndarja** – mbeturinat spitalore ndahen fillimisht nga mbeturinat e tjera të zakonshme (komunale) në vendin e gjenerimit të tyre dhe pastaj ndahen edhe nga njëra -tjetra. Pasi ndahen në bazë të vetive të tyre, ato vendosen në kontejnerë të ndarë sipas ngjyrave: të kuqe, verdhë, gjelbër dhe të zezë, varësisht sipas llojit. Ndarja e tyre sipas vetive bëhet për arsye se disa lloje të mbeturinave duhet të trajtohen në mënyra të ndryshme dhe të përshtatshme.

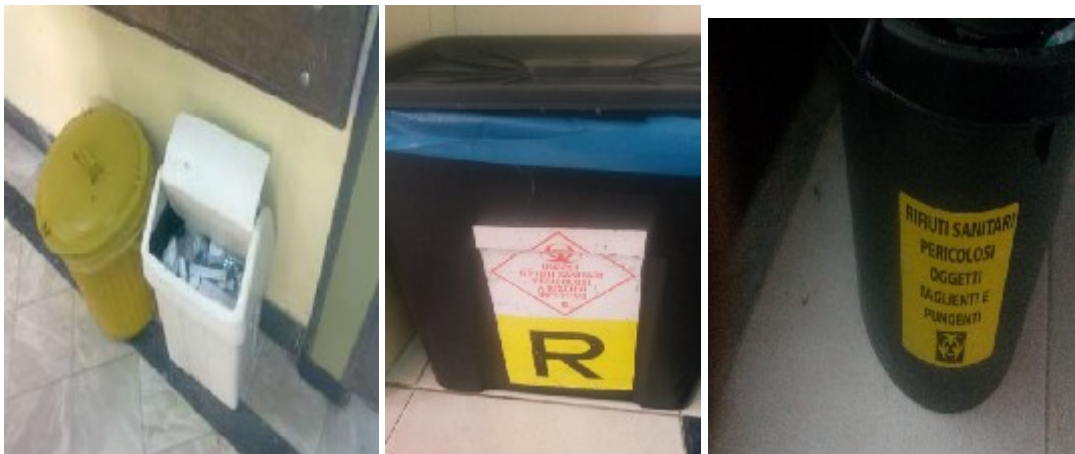

Foto . Kosha mbeturinash spitalore të vendosura në korridore të spitalit te Kolonjes

2. Mbledhja – mbeturinat mblidhen nga vendi ku është bërë ndarja e tyre dhe pastaj vendosen në vende të përkohshme magazinimi, duke përdorur rroba mbrojtëse dhe mjete transportuese të përshtatshme (karroca). Këto mjete përdoren vetëm për qëllim të transportit të mbeturinave.

3.Magazinimi i mbeturinave bëhet në vende të posaçme që i plotësojnë kushtet për magazinim të tyre, të cilat janë të mbyllura, ku nuk ka qasje askush, përveç personit të autorizuar. Per mbetjet trupore si placentat, pjese nga amputimet etj ruhen e frigoriferin e maternitetit, pjese perberese e spitalit Kolonje.

4.Transportimi mbeturinave nga vendet ku janë magazinuar deri në trajtimin përfundimtar-asgjësimin, bëhet me mjete të cilat i plotësojnë kriteret mbi qarkullimin rrugor, kushtet higjienike, shëndetësore dhe mjedisore nga subjekti i kontraktuar.

Karakteristikat e objektit

- Objekti në studim është spital, që ka nevojë për menaxhim të integruar të mbetjeve spitalore;
- Objekti është i ekspozuar dhe i vendosur në reliev me pjerrësi rreth 11⁰-12⁰, në pjesën kryesore të zonës, në tokë truall, brenda vijes së verdhe të qytetit.
- Energjia elektrike ndodhet afër objektit.
- Furnizimin i mjaftueshëm me ujë;
- Ventilim i përshtatshëm dhe izolimin e dhomave dhe hapësirat me rrezik të lartë të tilla si sallat e operacionit, njësitë e transplantit, zonat e kujdesit intensiv etj.

Faktoret per perzgjedhjen e nje teknologjie jane:

- Kapaciteti prodhues i mbetjeve
- Llojet e mbeturinave të trajtuara
- Efikasiteti i pasiviteti mikrobial
- Emisionet e mjedisit dhe mbeturina radikale
- Njohja e rregullores
- Kërkesat për sipërfaqe
- Shërbimet komunale dhe kërkesa të tjera të instalimit
- Reduktimi i volumit dhe i masës së mbeturinave
- Mbrojtja dhe shëndeti i punonjësve
- Zhurma dhe era e rëndë
- Automatizimi
- Saktësia
- Niveli i komercializimit

- Kosto
- Njohja nga stafi dhe komuniteti

Kapaciteti Prodhues

Duke përcaktuar raportin e gjenerimit të mbeturinave për lloje të ndryshëm mbeturinash dhe duke integruar një plan rigoroz për minimizimin e mbeturinave, objekti i kujdesit shëndetësor gjendet tashmë në një pozicion për të përzgjedhur një teknologji trajtimi mos-djegje, raportet efiçente të së cilës janë të përshtatshme për llojet dhe sasi të mbeturinave mjekësore, që do të trajtohen.

Duke koordinuar kapacitetet e prodhimit (rendimentin) në raport me normën e gjenerimit të mbeturinave, objekti duhet të marrë në konsideratë rritjen e mundshme të përsheptuar dhe variabilitetet në gjenerimin e mbeturinave. Disa teknologji mund të kenë një normë minimale furnizimi, për të mirë-operuar ose për të operuar me kosto të favorshme; teknologjitë kanë një normë maksimale furnizimi të përcaktuar.

Duke parë sasine e mbetjeve të rrezikshme që gjenerohen në spitalin e Kolonjes, u vu re se sasia vjetore prej 1300 kg e kontraktuar me subjektin MEDI - TEL shpk Tirane, ishte shumë më pak se sasia e mbetjeve që gjenerohen në fakt. Prandaj Drejtoria e spitalit duhet të mendojë për një sasi shtesë për vitin 2016.

Njësitë mjekësore duhet të përcaktojnë nëse niveli i ndryshueshmërisë së gjenerimit të mbeturinave vendoset gjatë jetës së parashikuar të aparaturës brenda minimumit dhe maksimumit të normës së furnizimit të kësaj pajisje. Objekti po ashtu duhet të shqyrtojë mundësinë për të përdorur një kombinim të teknologjive.

Llojet e Mbeturinave të Trajtuara

Pas ndarjes në kontenitorin e mbetjes, sigurohet, që teknologjia e zgjedhur trajton çdo kategori të mbeturinave, të shkatërrimit mekanik, pasivitetit mikrobial, emisioneve, pranueshmërisë rregullatore, dhe sigurisë, duke marrë masa për mbeturinat e veçuara, kostot e trajtimit llogaritet kur krahasohen kostot e përgjithshme sipas alternativave.

III. MENAXHIMI I INSTALIMIT

Plani i organizimit të ambientit

Në këtë aktivitet zbatohet me rigorozitet rregullorja e sigurimit teknik, që mendohet se ka ndikimet më të mëdha jo vetëm nga pikëpamja e efekteve momentale, por edhe për jetëgjatësinë e saj, e cila organizohet si më poshtë:

- Para së gjithash me marjen në dorëzim të të gjithë dokumentacionit teknike administrative, struktura merr të gjitha masat e organizimit, në drejtim të plotësimit me rigorozitet të rregullave të sigurimit teknik dhe mbrojtjes në punë. Para fillimit të punës duhet të kontrollohen gjendja e paisjeve dhe e magazinës.
- Gjatë kryerjes së aktivitetit zbatohen me përpikmëri rregullorja e sigurimit teknik.
- Punonjësit pajisen me veshje pune dhe trajnohen në shërbimin e këtij aktiviteti. Duhet të disponohen dokumenta, ku pasqyrohet puna me punonjësit për njohjen dhe zbatimin e rregullave, e cila do të bëhet e përjavshme dhe e dokumentuar me firmat përkatëse për njohuritë bazë në zbatimin e rregullave të sigurimit teknik.
- Duke u nisur nga problematikat që paraqesin këto produkte, del detyrë parësore zgjedhja e personelit të trajnuar në këto lloj shërbimesh që do të punojnë në këtë aktivitet.

Asgjesimi i mbetjeve spitalore

MBETURINAT QË DUHEN DJEGUR:

- Pjesët anatomike dhe kufomat e kafshëve;
- Droga citotoksike (të mbetura ose të skaduara)
- Kimikatet toksiko e laboratorike të tjera veç mërkurit
- Mbejtet jo-plastike dhe jo-klorinik e plastike të krijuara nga pacientët;

MBETJET QË NUK MUND TË DIGJEN:

- Plastikat klorinike;
- Mbetjet toksike të paqëndrueshme,të tilla si mërkuri;

Plastikat, jo plastikat e kontaminuara me gjak, lëngje të trupave, sekrecionet dhe ekskrecionet si dhe mbetjet e laboratoreve infektive. (Mbetje të tilla duhet të trajtohen përmes sterilizimit nëqese autoclave ose trajtimit me mikrovalë. Copëtimi mund të kryhet përmes këtyre dy metodave. Në rast se asnjë nga metodat nuk është efektive, rekomandohet trajtimi kimik me 1% hipoklor ose një disifektant ngjashëm. Megjithatë, përdorimi i tepruar i disifektantëve kimikë duhet të shmanget sa më shumë, sepse ai përbën rrezik për shëndetin . Mbetjet radioactive (duhet të përdoren në përputhje me ligjet vendase).

Çdo institucion shëndetësor duhet të organizojë, kryejë dhe të monitorojë aktivitetet në drejtim të menaxhimit efektiv të mbeturinave. Kjo nënkupton ndarjen e mbeturinave nga mbeturinat e zakonshme në vendin e gjenerimit të tyre dhe grumbullimin, magazinimin, trajtimin/asgjësimin e tyre.

Menaxhimi i mbeturinave nënkupton aktivitete të bazuara në këto parime:

- Strukturë dhe hierarki të qartë të përgjegjëse,
- Planifikim dhe organizim të kujdesshëm të aktiviteteve
- Trajnim të vazhdueshëm të të gjithë punonjësve

Gjenerimi i mbeturinave varet nga numri i pacientëve të trajtuar dhe llojet e shërbimeve të ofruar.

Përshkruani kushtet e punës, siç tregohet në tabelën në vijim:

KUSHTET E PUNËS					
Numri total i punonjësve	6				
Shpërndarja e punonjësve	ZYRA	PRODHIMI	MIRËMBAJTJA	MAGAZINIMI	TË TJERA
	2	5	1	1	2
Turnet dhe aktivitetet	Zyrat / administrata		Instalimet		
Orët e punës	Zyrat / administrata		Instalimet		
	8 ore				
Numri i ditëve të punës në vit	250 dit pune/ punëtor				
Numri i orëve në vit	2000				
Variacionet sezonale	Nuk ka				
Turnet dhe numri i punëtorëve për turn	Gjatë variacioneve sezonale		Pjesa tjetër e vitit		
Periudhat gjatë të cilave kompania mbyllet	Pushimet		Kryesisht në muajin Gusht		
	Ndërprerje të rregullta të funksionimit		Nuk ka ndërprerje gjatë vitit		

Të gjithë informacionet përkatëse duhet t'i bashkëngjiten këtij formulari me emërtimin Aneksi 3.

IV. Lëndët e para dhe Materialet ndihmëse, materiale të tjera dhe energjia e përdorur ose e gjeneruar në impiant/Instalim

Tabela 4.1.1 Detaje mbi lëndët e para, materialet e ndërmjetme, produktet etj, që lidhen me proceset dhe përdoren apo gjenerohen në impiant/instalim.

Nr. Ref. ose Kodi	Materiali/ Substanca ⁷	Numri CAS ⁸	Kategoria e Materialeve të Rrezikshme ⁹	Sasia që zakonisht magazinohet (t)	Përdorimi vjetor(t)	Konsumi për njësi produkti	Natyra e përdorimit	Kodi i Riskut R ¹⁰ -	Kodi i Sigurisë S ¹¹ -
	Mbetje spitalore			1.3	100/200 t		Menaxhim - Transferim		

⁷ Nëse materialet përfshijnë më shumë substanca të rrezikshme, jepni informacion të detajuar për secilën substancë

⁸ Shërbim i Abstrakteve Kimike (CAS - Chemical Abstracts Service)

⁹ (Rregullore Nr. 1272/2008 (KE) për klasifikimin, etiketimin dhe paketimin e substancave dhe përzierjeve) ose kategoria e Mbetjeve/Materialeve të Rrezikshmeve sipas Rregullores për Kategoritë e Mbetjeve duke përfshirë listën sipas legjislacionit përkatës shqiptar mbi mbetjet

¹⁰ Sipas Aneksit 2 të Udhëzimit të Kërkesës për Leje Mjedisore për Kërkuesit

Tabela 4.1.2 Detaje mbi konsumin e ujit:

INPUTI - UJËRAT HYRËSE									
Furnizimi me ujë nga rrjeti publik		Sigurimi i ujit nga burime sipërfaqësore		Sigurimi i ujit nga burime vetiake		Sigurimi i ujit nga reshjet e mbledhura		Sigurimi i ujit nga riciklimi i brendshëm	
Konsumi	%	Konsumi	%	Konsumi	%	Konsumi	%	Konsumi	%
200	100	0	0	0	0	0	0	0	0

TRAJTIMI I MËPARSHËM (jepni sasinë e ujit të trajtuar më parë me qëllim përmirësimin e cilësisë para përdorimit të tij brenda procesit)

PIKAT E KONSUMIT TË UJIT											
Tualetet/Banjat		Proceset e prodhimit		Prodhimi i energjisë/avullit		Ujë Ftohës		Pastrimi industrial		Pastrime të tjera	
Konsumi	%	Konsumi	%	Konsumi	%	Konsumi	%	Konsumi	%	Konsumi	%

OUTPUTI - UJËRAT QË DALIN		
Pjesë integrale e produktit, nga produktet, mbetjet	Shkarkimet (nga pajisjet vetiake të trajtimit/kanalizimeve)	Evaporimi (shkarkimi i avullit në ajër)

KOSTOT E UJIT			
EMËRTIMI	BAZA (m ³ /year)	KM/m3*	TOTALI
Kostot e Ujit			
TOTALI			

* Kostot e ujit: sasia e konsumuar + tarifën fikse.

Tabela 4.1.3 Detaje mbi Konsumin e Energjisë

KONSUMI I ENERGJISË			
Burimi	Konsumi Total (kWH/g, t/g, dhe të ngjashme)	Konsumi për njësi prodhimi	Përqindja e konsumit total (%)
Energjia Elektrike	180 kw vetem per ndricim		
Gazi Natyror	200 litra/muaj per ngrohje		
Qymyri	0		
Të tjera	0		

V.MENAXHIMI I MATERIALEVE

MENAXHIMI I LËNDËVE TË PARA, MATERIALEVE TË NDËRMJETME DHE PRODUKTEVE

A. Informacion i detajuar mbi kushtet që kanë të bëjnë me dorëzimin dhe marrjen e tyre,

Institucionet shëndetësore gjatë ofrimit të shërbimeve shëndetësore, krijojnë mbeturina medicinale të cilat janë të një forme të veçantë dhe paraqesin burim potencial të rrezikut për shëndetin publik dhe mjedisin. Me qëllim që të minimizohet ndikimi, këto mbeturina duhet të menaxhohen me kujdes të veçantë që nga vendi i krijimit të tyre, deri te trajtimi përfundimtar –asgjësimi. Grupi i punës në këtë vlerësim ka ekzaminuar nëse mbeturinat nga institucionet shëndetësore janë menaxhuar siç duhet, me qëllim që të mos kërcënohet shëndeti publik dhe të ndotet mjedisi.

Kjo është bërë në të gjitha fazat e procesit të menaxhimit të mbeturinave, që nga krijimi, ndarja, mbledhja, magazinimi, transportimi dhe trajtimi– asgjësimi final i tyre, si dhe në nivelin e mbikëqyrjes së këtij procesi. Ky raport i identifikon mangësitë në trajtimin e mbeturinave që lidhen me procesin e menaxhimit të integruar të mbeturinave spitalore dhe ofron rekomandime për përmirësimin e tërë procesit të menaxhimit.

Entiteti institucional i administrimit të mbetjeve spitalore është: **Drejtoria e Shërbimit Spitalor Kolonje.**

Bazuar në LIGJI Nr. 10 463, datë 22.9. 2011 “PËR MENAXHIMIN E INTEGRUAR TË MBETJEVE”, Ku specifikohet në Neni 53 Kërkesa për leje mjedisi, Personat fizikë a juridikë, që synojnë të kryejnë operacione për trajtimin e mbetjeve, pajisen me leje mjedisi në përputhje me ligjin ligji nr. 10 448, datë 14.7.2011 “Për lejet e mjedisit”, si dhe në VENDIM Nr.798, datë 29.9.2010 PËR MIRATIMIN E RREGULLORES "PËR ADMINISTRIMIN E MBETJEVE SPITALORE", funksionon sistemi menaxhues shqiptar i administrimit të mbetjeve spitalore. Vlerësimi ynë është fokusuar në ekzaminimin e praktikave të përcaktuara në rregulloren e Administrimit të mbetjeve spitalore në institucionet publike shëndetësore, ku përcaktohen trajtimi i mbetjeve spitalore sipas renditjes që nga prodhimi, grumbullimi, ndarja, transporti, magazinimi, përpunimi dhe deri tek asgjësimi i tyre.

Detyrimet e prodhuesve të mbetjeve spitalore janë si më poshtë:

- Çdo prodhues ndan që në burim elementet e rrezikshme nga ato të parrezikshme të mbetjeve spitalore, sipas rregullores së brendshme për administrimin e mbetjeve spitalore dhe i magazinon ato të ndara.

- Pas procesit të ndarjes, për mbetjet spitalore të parrezikshme që cilësohen si "mbetje urbane" nenit 2 të ligjit nr.9010, datë 13.2.2003 "Për administrimin mjedisor të mbetjeve të ngurta", zbatohet ligji nr.8094, datë 21.3.1996 "Për largimin publik të mbeturinave".
- Mbetjet spitalore të rrezikshme ambalazhohen dhe etiketohen në përputhje me standartin dhe magazinohen të ndara nga mbetjet e tjera.
- Kur mbetjet spitalore duhet të transportohen për t'u trajtuar në vend tjetër, magazinimi në terren i tyre bëhet në një zonë të caktuar në brendësi apo në afërsi të vendeve të trajtimit, duke përbushur kërkesat e mëposhtme:
- Të tregohet kujdes për sigurinë e kontejnerëve, të parandalohen rrjedhjet, të sigurohet mbrojtja nga uji, shiu dhe era, si dhe të shmangen kushtet e inkubimit mikrobik dhe/ose të dekompozimit të tyre. Mbetjet njerëzore, shtazore apo të ndonjë gjallesë tjetër të magazinuara për më shumë se 24 orë, por gjithsesi më pak se 48 orë nga ambalazhimi, duhet të ruhen në frigorifer ose hapësirë frigoriferike që përdoret vetëm për mbetjet spitalore në një temperaturë jo më të lartë se 10°C.
- Të jenë ndërtuar me materiale të qëndrueshme dhe pa kënde, që pastrohen lehtësisht, që nuk lejojnë depërtimin e lëngjeve dhe të jenë rezistentë ndaj parazitëve e agjentëve të tjerë mjedisorë.
- Të mbahen pastër në kushte të mira sanitare dhe në gjendje të mirë funksionale.
- Mbetjet të jenë të etiketuara në mënyrë të dukshme me simbolin ndërkombëtar të biorrezikshmërisë dhe me njoftime të rrezikut në dyer, porta ose mbulesa, frigoriferë dhe kontejnerë të tjerë që tregojnë përdorimin e magazinës për mbetje spitalore, ku hyrja e personave të paautorizuar është e ndaluar.
- Sistemet e kullimit të dyshemesë së magazinës duhet të mundësojnë shkarkimet direkt në një sistem kanalizimesh sanitare për asgjësimin e ujërave të ndotura, në përputhje me ligjin nr. 9115, datë 24.7.2003 "Për trajtimin mjedisor të ujërave të ndotura", ose në një impiant grumbullimi që parandalon derdhjen e lëngjeve dhe rënien në kontakt me mjedisin.
- Kontejnerët e mbetjeve të rrezikshme spitalore duhet të përbushin kërkesat e përcaktuara nga Organizata e Kombeve të Bashkuara, të etiketohen dhe të magazinohen në mënyrë të tillë që të lejojnë hyrjen për qëllime inspektimi.
- Mbetjet spitalore nuk duhet të presohen apo t'u nënshtrohen veprimeve të sforcuara mekanike, përveç rasteve kur këto janë pjesë e një procesi të posaçëm trajtimi, të miratuar nga Ministri i Mjedisit, Pyjeve dhe Administrimit të Ujërave, bazuar në ligjin

nr.9537, datë 18.5.2006 "Për administrimin e mbetjeve të rrezikshme". Mbetjet e rrezikshme spitalore transportohen brenda 45 ditësh nga grumbullimi i tyre.

- Transportimi në terren i mbetjeve të rrezikshme spitalore kryhet në përputhje me:

- ✚ Mbetjet spitalore që krijohen jashtë zonës së prodhimit fillestar të tyre, nuk pranohen për transport në terren.

- ✚ Asnjë person nuk duhet të pranojë për transport mbetjet spitalore që nuk janë ambalazhuar dhe etiketuar në përputhje me standartin.

- Magazinimi i mbetjeve spitalore. Mbetjet infektive nuk duhet të magazinohen për më shumë se 45 ditë para trajtimit. Në qoftë se era përbën shqetësim publik, Inspektorati Sanitar Shtetëror/Inspektorati i Mjedisit kërkon largim më të shpeshtë. Në zonën e magazinimit të kontejnerëve me mbetje mjekësore duhet të ndalohej hyrja e personave të paautorizuar. Zonat e magazinimit duhet të kenë shenja paralajmëruese në dyert hyrëse, porta ose kapakë. Në zonën e magazinimit nuk duhet të lejohet hyrja e kafshëve dhe elementeve natyrore dhe të parandalohet krijimi i vendeve të shumimit ose burimit të ushqimit për brejtësit ose insektet. Ato, gjithashtu, duhet të jenë të rrethuara.

- Impiantet për përpunimin e mbetjeve spitalore duhet të respektojnë kushtet e asgjësimit dhe normat e shkarkimeve në ajër të përcaktuara në pikën 5.1.2 "Linja për djegien e mbetjeve të rrezikshme dhe spitalore" të vendimit të Këshillit të Ministrave nr.435, date 12.9.2002 "Për miratimin e normave të shkarkimeve në ajër në Republikën e Shqipërisë.

Kujdesi shëndetësor publik në vendin tone organizohet dhe zbatohet në tre nivele: primar, sekondar dhe terciar.

Institucionet e kujdesit shëndetësor të nivelit primar janë Qendrat kryesore të Mjekësisë Familjare me njësitë përbërëse, ku Bashkite janë entitetet kyçe për këtë nivel të kujdesit shëndetësor publik. Ndërsa, Ministria e Shëndetësisë është përgjegjëse për dy nivelet e tjera të kujdesit shëndetësor.

Kujdesi shëndetësor sekondar përfshinë: shërbimet spitalore dhe jashtë- spitalore, shërbimet diagnostike, terapeutike, rehabilituese dhe transportin emergjent. Kujdesi shëndetësor terciar organizohet dhe ofrohet në institucione, ku krahas veprimtarisë shëndetësore ofrohet edhe shkollimi universitar, shkollimi specialistik dhe sub-specialistik, si dhe puna kërkimore- shkencore. Me qëllim të vlerësimit nëse praktikantët e menaxhimit të mbeturinave janë efikasë dhe efektive, ne kemi analizuar këtë entitet – Shërbimi Spitalor Kolonje;

Tabela 5.2.2 Mbetjet – Rikuperimi/asgjësimi i mbetjeve jo të rrezikshme

Tipi i mbetjes	Numri nga Rregullorja për Kategoritë e Mbetjeve, duke përfshirë listat	Vendi kryesor i gjenerimit	Sasia		Trajtimi ose asgjësimi në instalim/impian t (Metoda dhe vendndodhja)	Trajtimi, rikuperimi ose riciklimi jashtë instalimit/impian tit (Metoda, vendi, kontraktori)	Asgjësimitrajtimi jashtë instalimit/impian tit (Metoda, vendi, kontraktori)
			Ton/muaj	m ³ /muaj			
Mbetje urbane			12 ton		-	-	Subjekt i kontraktuar nga Bashkia, mbetjet groposen ne landfillin provizor

5.1 ASGJESIMI I MBETJEVE JASHTË INSTALIMIT

Në rast të asgjësimit të mbetjeve jashtë territorit të instalimit/impianitit, është e nevojshme të siguroni një informacion të detajuar mbi vendin e asgjësimit si dhe të bashkëngjisni kontratat e lidhura me kompanitë/operatorët, të cilët kryejnë shërbimin e grumbullimit dhe transportimit të të gjitha llojeve të mbetjeve.

Asgjesimi i mbetjeve spitalore te rrezikshme behet nga Kontraktori MEDI - TEL Shpk, jashte ambienteve te spitalit Kolonje. Ndersa mbetjet urbane (mbetjet jot e rrezikshme) grumbullohen ne konteniere 1.1 m³ dhe largohen cdo dite nga subjekti i kontraktuar nga Bashkia Kolonje, per ne landfillin provizor, 2 km larg.

Të gjithë informacionet përkatëse duhet t'i bashkëngjiten këtij formulari me emërtimin **Aneksi 5**.

VI. SHKARKIMET

5.2 SHKARKIMET NË AJËR

6.1.1 INFORMACION I DETAJUAR PËR SHKARKIMET NGA BURIMET E IDENTIFIKUESHME TË NDOTJES NË AJËR - NUK KA SHKARKIME

Operatori duhet të paraqesë një listë të gjithë burimeve të shkarkimeve në ajër. Planimetritë, skicat dhe dokumentat përkatëse që tregojnë vendndodhjen e pikës së shkarkimit (kopje të planimetrisë së përfshirë në projektin e instalimit) duhet të përfshihen gjithashtu në informacion. Të gjithë informacionet e kërkuara më sipër duhet t’i bashkëngjiten këtij formulari me emërtimin **Aneksi 6**.

5.3 SHKARKIMET E MUNDSHME DHE FLURUESE - NUK KA SHKARKIME

Për të gjitha burimet e mundshme dhe ato fluruese (të shkarkimeve, duhet të plotësohet tabela 6.2.1, si dhe të sigurohet një informacion i detajuar mbi to.

Në përputhje me aktivitetet e renditura referuar kuadrit ligjor shqiptar për shkarkimet e komponimeve organike të avullueshme, tregoni nëse shkarkimet janë të përputhje me dispozitat ligjore në fuqi ose jo dhe, nëse jo, shpjegoni se si do të arrini këtë përputhshmëri. Plani i menaxhimit të tretësve organikë duhet të jetë bashkëngjitur kërkesës.

5.4 SHKARKIMET NË UJËRAT SIPËRFAQËSORË – NUK KA SHKARKIM

Për shkarkimet në ujërat sipërfaqësorë duhet të plotësohen Tabelat 6.3.1 dhe 6.3.2.

Rendisni të gjitha pikat e shkarkimit shoqëruar me planimetritë, skicat dhe dokumentat përkatëse, bashkëngjitur këtij formulari si Aneksi 6.

Për secilën pikë shkarkimi, është e nevojshme të tregoni substancat që shkarkohen. Duhet të llogariten të gjithë llojet e shkarkimeve të lëngshme dhe llumrat në ujërat sipërfaqësorë si dhe rreshjet atmosferike që për shkak të forcës së gravitetit shkojnë drejt ujërave sipërfaqësore. Pikat shkarkimit duhet të tregohen në hartën e terrenit me koordinata të shënuara në sistemin GAUS KRUGE: 1942_GK_ZONE_4. Duhet të specifikohet gjithashtu edhe identiteti dhe tipi i mjedisit ujqor pritës.

5.5 SHKARKIMET NË RRJETIN E KANALIZIMEVE NUK KA

Për shkarkimet në rrjetin e kanalizimeve duhet të plotësohen Tabelat 6.4.1 and 6.4.2. Paraqisni të gjitha pikat e shkarkimeve përmes planimetrive, skicave dhe dokumentave përkatës, të përfshira në **Aneksin 6**.

Për secilën pikë shkarkimi, është e nevojshme të tregoni substancat që shkarkohen.

Aneksi 6 duhet të paraqesë të gjithë informacionin përkatës mbi kanalin-marrës, duke përfshirë edhe sistemin e trajtimit të ujërave të ndotura, të cilat nuk janë përshkruar më parë.

Jepni informacion të detajuar mbi të gjitha shkarkimet që mund të ndikojnë në tërësinë e rrjetit të kanalizimeve dhe sigurinë e menaxhimit dhe mirëmbajtjes së tij.

5.6 SHKARKIMET NË TOKË NUK KA

Për shkarkimet në tokë duhet të plotësohen Tabelat 6.5.1 dhe 6.5.2.

Përshkruani sistemet dhe procedurat për të parandaluar ose reduktuar çlirimet e ndotësve në mjediset e ujërave nëntokësorë, si dhe procedurat për parandalimin e ndikimeve negative në mjediset e ujërave nëntokësorë.

Kërkuesi duhet të japë informacion mbi llojet e substancave (mbetje bujqësore ose jo-bujqësore) që do të shpërndahen në tokë (mbetje llumrash, hi, mbetje të lëngshme, etj.) si dhe sasinë e propozuar, periudhat dhe metodën e shpërndarjes (tub i shkarkimit, rezervuar, çisternë).

Çdo pikë shkarkimi ose zonë shkarkimi duhet të tregohet në hartën e instalimit.

5.7 SHKARKIMET E ZHURMËS

Jepni informacion të detajuar mbi burimet (vendndodhjen, natyrën, nivelin, periudhën ose periudhat e shkarkimit) e zhurmës që është gjeneruar ose do të gjenerohet.

Tabela 6.6.1 duhet të përmbajë informacion për secilin burim shkarkimi. Çdo burim shkarkimi i zhurmës duhet të shënohet qartë në hartën e instalimit.

Dokumentacioni mbështetës duhet të përfshihet në **Aneksin 6**.

5.8 VIBRACIONET NUK KA

Duhet të përgatitet një informacion i detajuar për vibracionet, dhe nëse është e mundur, të paraqiten edhe informacionet që i përkasin vitit të kaluar.

Specifikoni dhe shënoni në hartë vendndodhjen e burimeve të vibracionit që mund të ndikojnë në mjedis, përtej ambienteve të instalimit dhe siguroni rezultatet e matjeve ose llogaritjeve.

Burimet e vibracionit duhet të përfshijnë edhe transportin që bëhet brenda instalimit. Për instalimet e reja, duhet të merren në konsideratë të gjitha burimet e vibracionit gjatë ndërtimit dhe operimit të instalimit. Të gjitha burimet duhet të përshkruhen në shtojcat grafike.

Të gjithë dokumentat shtesë që kanë lidhje me sa u përmend më sipër, duhet të përfshihen në **Aneksin 6**.

5.9 REZATIMI JO-JONIZUES NUK KA

Identifikoni burimet e rrezatimit jo-jonizues që kanë ndikim në mjedisin përtej ambienteve të instalimit dhe tregoni rezultatet e matjeve ose llogaritjeve të kryera për këtë qëllim. Burimet e rrezatimit duhet të tregohen qartë në hartën e instalimit.

5.10 PËRSHKRUAJ GJENDJEN E VENDNDODHJES

Jepni të dhëna për gjendjen e mjedisit (ajrin, ujërat sipërfaqësorë dhe nëntokësorë, tokën, zhurmat, hidrologjinë, stabilitetin, speciet e mbrojtura etj.) që kanë lidhje me ndërtimin dhe vënien në punë të instalimit.

Bëni të njohur vlerësimin e ndikimit të gjithë shkarkimeve në mjedis, përfshirë edhe vendet/mjediset ku shkarkimet nuk janë çliruar ende.

Përshkruaj, ku është e nevojshme, masat për minimizimin e ndotjes në distanca të gjata dhe/ose në territorin e shteteve të tjera.

Të gjithë informacionet përkatëse duhet t'i bashkëngjiten këtij formulari me emërtimin **Aneksi 6**.

Vlerësimi i Ndikimit të Shkarkimeve në Ajër

Përshkruani gjendjen aktuale të cilësisë së ajrit duke i kushtuar vëmendje të veçantë standardeve për cilësinë e ajrit.

Tregoni nëse shkarkimet në ajër mund të shkaktojnë dëme apo ndikojnë negativisht në mjedis, pavarësisht se mund të jenë brenda vlerave kufi të siguruara nga aplikimi i teknikave më të mira të disponueshme (TMD). Nëse vërehet erë e pakëndshme jashtë ambienteve të instalimit, duhet të bëhet një vlerësim i erës së pakëndshme, duke patur parasysh shpeshtësinë/frekuencën dhe vendndodhjen e shfaqjes së saj.

Jepni informacion të detajuar mbi vlerësimin e ndikimit të shkarkimeve ekzistuese apo të parashikuara në mjedis, duke përfshirë edhe vendin/mjedisin në të cilin nuk janë çliruar ende shkarkimet.

Ne spitalin e Kolonjes eshte verejtur vite me pare nje trajtim shume i keq i mbetjeve spitalore, te cilat perziheshin me ato te parrezikeshmet ne kontenieret e mbetjeve te Bashkise, ose hedhje e mbeturinave spitalore ne vende te pakontrolluara e te papershtateshme, duke ndikuar negativisht ne mjedisin rrethues dhe ne shendetin e njerezve. Ndersa tani ne spitalin e Kolonjes tregohet nje kujdes i vecante per menaxhimin e mbetjeve spitalore, sidomos atyre qe jane te rrezikeshme. Ne date 11.04.2016 eshte lidhur nje Kontrate me subjektin MEDI – TEL shpk, i licensuar per transferimin e asgjesimin e mbetjeve spitalore te rrezikeshme, rreth 1300 kg per vitin 2016. Sugjerojme se ne vitet ne vazhdim duhet qe Kontrata duhet te lidhet per nje sasi me te madhe te mbetjeve te rrezikeshme, per te perballuar te gjitha sasine qe gjenerohet ne Bashkine Kolonje.

Ne spitalin e Kolonjes vërehet se ne ndonje rast kompania kontraktuese nuk e ben furnizimin e rregullt me mjetet qe sherbejne per ndarje fillestare te mbeturinave.

- **Ka raste kur mungojne thaset, enet per ndarje, kontenieret per mbetje te rrezikeshme; ne disa raste mbetjet e rrezikshme perzihen me ato te parrezikeshme dhe cohen ne kontenierin e mbetjeve urbane.**
- **Nje problem mjaft i mprehte qe duhet vleresuar eshte qe mbeturinat e gjeneruara gjate administrimit te izotopeve radioaktive, sic jane ampulat dhe shiringat e pacienteve me kancer, nuk jane te ndara nga mbeturinat e tjera infektuese. Kjo praktike mund te coje ne kontaminimin radioaktiv te stafit teknik e mjekesor. Prandaj duhen marre masa te menjehereshme per ta zgjidhur kete problem me teknikat me mira te disponueshme.**
- **Ka edhe raste te ndotjes se ajrit nga mbledhja e mbeturinave nga punonjesit, te cilet nuk jane te pajisur me mjete mbrojtese (rroba e doreza), nuk jane te trajnuar dhe nuk kane vaksinin kunder hepatitit B, C dhe Tetanozit; te gjitha keto bashke cojne ne rrezikimin e kercenimin e jetes e shendetit te punonjesve qe merren me menaxhimin e mbetjeve spitalore.**

- **Ndotja e ajrit nga magazinimi i mbeturinave i qeseve te mbeturinave, pasi ky magazinim nuk behet ne standartet e duhura, pasi magazinat e perkoheshme mbushen deri sa te behet largimi i tyre, nuk behen dizifektimet e nevojshme ne magazine, ka raste aksidentale te ndonje rrjedhje ne mjedisin natyror, rrjedhimisht kontaminimin e tokes dhe ndotje te ujrave sipërfaqore.**
- **Ka raste te ndotjes se ajrit edhe gjate transportit te mbetjeve spitalore per vendin e asagjesimit te tyre nga subjekti i Kontraktuar.**

Përfshini në **Aneksin 6** modelet e shpërndarjes së shkarkimeve në ajër, të krijuara nga proceset e ndryshme në instalim. Të gjitha modelet dhe informacionet e tjera që kanë lidhje me sa më sipër, duhet të përfshihen në **Aneksin 6**.

6.10. VLERËSIMI I NDIKIMIT NË UJËRAT SIPËRFAQËSORË

Për të kryer vlerësimin e ndikimit në ujërat sipërfaqësorë, duhet respektuar kuadri ligjor në fuqi, për:

- Substancat e rrezikshme dhe të dëmshme të shkarkuara në ujë, si dhe klasifikimi kombëtar i mjediseve ujore dhe ujërave bregdetare;
- Kushtet për shkarkimin e ujërave të ndotura në kanalizimet publike;
- Kushtet për shkarkimin e ujërave të ndotura në ujërat sipërfaqësorë;
- Klasifikimi i ujërave dhe rrjedhave ujore.

Për këtë vlerësim duhet të plotësohet Tabela 6.10.1.

Tregoni nëse shkarkimet në ujërat sipërfaqësorë, mund të shkaktojnë dëme apo ndikojnë negativisht në mjedis, pavarësisht se mund të jenë brenda vlerave kufi të siguruar nga aplikimi i teknikave më të mira të disponueshme (TMD).

Jepni informacion të detajuar për vlerësimin e ndikimit të shkarkimeve ekzistuese apo të parashikuara në mjedis, duke përfshirë edhe vendin/mjedisin në të cilin nuk janë çliruar ende shkarkimet.

Përfshini në **Aneksin 6**, informacionin e detajuar për vlerësimin si dhe informacionet e tjera që kanë lidhje me sa më sipër.

6.11. VLERËSIMI I NDIKIMIT TË SHKARKIMEVE NË RRJETIN E KANALIZIMEVE

Jepni informacion të detajuar për vlerësimin e ndikimit të shkarkimeve ekzistuese apo të parashikuara në mjedis, duke përfshirë edhe vendin/mjedisin në të cilin nuk janë çliruar ende shkarkimet.

Përfshini në **Aneksin 6**, informacionin e detajuar për vlerësimin si dhe informacionet e tjera që kanë lidhje me sa më sipër.

Ujrat qe perdoren ne laboratorin e spitalit perfshijne shume reagente kimike, duke u shpelare shume here me uje dhe detergjente te ndryshem, shkaktojne ndotjen e tyre, por per sa i perket perberjes mikrobiologjike jane te ngjashme me ujrat e zeza komunale dhe per kete arsye nuk paraqitet nevoja e sistemeve te nevojshme per trajtim paraprak. Por ne rastin e perdorimit te tretesve te ndryshem si ata me perqendrim te larte te Formaldehyd – it, shtrohet nevoja e nje kudesi te vecante. Ne qofte se ujrat e shkarkuara kane nje perqendrim me te larte se 10 % Formaldehyd, rekomandohet qe ato ujra te perdorura te mos shkarkohen ne ujrat e kanalizimeve te qytetit dhe shtrojne nevojen e nje trajtimi te vecante.

6.12. VLERËSIMI I NDIKIMIT TË SHKARKIMEVE NË UJËRAT NËNTOKËSORË

Përshkruani gjendjen aktuale të cilësisë së ujërave nëntokësorë, në përputhje me klasifikimin e mjediseve ujore (rrjedhave ujore, etj.) dhe ujërave bregdetare në Shqipëri.

Për këtë duhet plotësoni Tabelën 6.12.1.

Jepni informacion të detajuar për vlerësimin e ndikimit të shkarkimeve ekzistuese apo të parashikuara në mjedis, duke përfshirë edhe vendin/mjedisin në të cilin nuk janë çliruar ende shkarkimet. Informacioni duhet të përfshijë edhe përhapjen në sipërfaqe, injektimin në tokë, etj.

Përfshini në **Aneksin 6**, një informacion të detajuar mbi vlerësimin, duke përfshirë raportin hidrologjik, të dhënat mbi cilësinë e ujit, klasifikimet e shtresës së depërtueshme, ndjeshmërinë, identifikimin dhe zonimin e burimeve dhe rrjedhave ujore.

Kur shkarkimet janë çliruar direkt në/ose brenda tokës, duhet të ndërmerret një testim i cilësisë së tokës. Është e nevojshme të identifikohen të gjithë mjediset e ndjeshme ujore (si rezultat i shkarkimeve të sipërfaqes).

NDOTJA E TOKËS/UJËRAVE NËNTOKËSORË - NUK KA SHKARKIME TE DEMSHME

Jepni një informacion të detajur mbi ndotjen e njohur aktuale ose të mëparshme të tokës dhe ujërave nëntokësore, në/ose afër vendit të instalimit.

Përfshini në **Aneksin 6**, të gjithë detajet, përfshirë studime kërkimore, vlerësime, raporte, rezultate monitorimi, dhe metodat për parandalimin e ndotjes, rehabilitimin, etj.

Jepni informacion për vlerësimin e ndikimit të rikuperimit dhe të asgjësimit të mbetjeve në instalim.

Përshkruani masat e synuara në parandalimin e gjenerimit dhe rikuperimit të mbetjeve. Jepni një vlerësim të detajuar të ndikimit në mjedis të vendepozitimit/vendasgjesimit aktual apo të propozuar të mbetjeve, brenda territorit të instalimit, duke përfshirë edhe mjedisin në të cilin shkarkimet nuk janë çliruar ende.

Ky informacion duhet të përfshihet në **Aneksin 6**.

6.13. NDIKIMI I ZHURMËS - NUK KA ZHURME

Për të vlerësuar ndikimin e zhurmës, duhet të kryeni matjen e nivelit të zhurmës në mjedis. Paraqisni të dhënat e marra në Tabelën 6.14.1 sipas informacionit të renditur me poshtë:

- Specifikoni nivelin maksimal të zhurmës që mund të haset në pikat karakteristike brenda ambienteve të instalimit (specifiko intervalin e kohëzgjatjes së matjes);
- Specifikoni nivelin maksimal të zhurmës që mund të haset në pikat karakteristike të ndjeshme, jashtë ambienteve të instalimit;
- Siguroni informacion të detajuar për nivelin ekzistues të zhurmës, kur instalimi nuk është në gjendje pune, përkatësisht në mungesë të zhurmës nga operimi i instalimit.

VII. REDUKTIMI I SHKARKIMIT DHE SISTEMET E KONTROLLIT

Përshkruani masat ekzistuese/të propozuara, teknologjinë dhe teknika të tjera për të parandaluar shkarkimet, ose nëse nuk është e praktikueshme, për të reduktuar shkarkimet nga impianti/veprimtaritë.

Përfshini informacion mbi sistemet e reduktimit dhe kontrollit të shkarkimeve (shkarkimet në ajër-dhe ujë së bashku me projektet korresponduese sipas Sipas Aneksit 2 të Udhëzimit të Kërkesës për Leje Mjedisi për kërkesit.

Për secilën pikë shkarkimi të identifikuar, plotësoni Tabelën 7.1.1 dhe jepni projektin për sistemin e reduktimit të shkarkimit.

Informacioni duhet paraqitur në **Aneksin 7**.

Tabela 7.1.1: Reduktimi/trajtimi, kontrolli i shkarkimit

Numri referues i pikës së shkarkimit:

Parametri i kontrolluar ¹	Pajisja ²	Mirëmbajtja e pajisjes	Kalibrimi i pajisjes	Mbështetja e pajisjes
UJE	Multiparameter PCD 605			Fiziko kimike e pjeseshme
AJER	Aparature elektronike me orion me sensor plus		Me pompen Zambelli plus	UNI EN 13 284 – 1:2003
ZHURMA				
VIBRIM				

¹ Specifikoni parametrat funksionalë të sistemeve të reduktimit/kontrollit të shkarkimeve.

² Specifikoni pajisjet e nevojshme për funksionimin e sistemeve të reduktimit/kontrollit të shkarkimeve. Specifikoni monitorimin e parametrave të kontrolluar që duhet të kryhen.

Parametri i Monitoruar	Monitorimi që duhet kryer	Pajisja e monitorimit	Kalibrimi i pajisjes së monitorimit
<i>ajer</i>	Pluhur PM 10, PM 2.5 grimca me suspense total	Aparature elektronike me orion me sensor plus	Me pompen Zambelli plus
<i>uje</i>			
<i>zhurma</i>			
<i>vibrime</i>			

VIII. MONITORIMI

8.1. MONITORIMI DHE MARRJA E MOSTRAVE

Jepni informacion për vendodhjet e monitorimit dhe marrjes së mostrave dhe përshkruani propozimin tuaj për monitorimin e shkarkimeve. Për çdo pikë për monitorimin e shkarkimeve në ajër, ujërat sipërfaqësorë, kanalizime, për monitorim në tokë dhe mbetjet, duhet të plotësoni Tabelën 8.1.1.

8.2. MONITORIMI I CILËSISË SË MJEDISIT

Për monitorimin e cilësisë së mjedisit, plotësoni Tabelën 8.2.1 për secilin vend dhe pikë individuale monitorimi.

Përfshini në informacion të dhëna mbi vendndodhjen, metodat e monitorimit, marrjene mostrave si dhe shpeshtësinë/frekuencen.

Përfshini në **Aneksin 8** informacionin përkatës, i lidhur me sa u përmend më sipër.

Tabela 8.1.1: Vendodhjet e monitorimit të shkarkimit dhe të marrjes së mostrave (një tabelë për secilin vendndodhje monitorimi)**Numri referues i pikës së shkarkimit:**

Parametri	Frekuenca e monitorimit	Aksesi në vendodhjet e matjeve	Metoda e marrjes së mostrave	Metoda/teknika e analizës
ajer	Cdo 3 muaj	Eksperti i ndotjeve të ajrit dhe eksperti i mjedisit		UNI EN 13 284-1:2003

Tabela 8.1.2 Vendodhja e matjeve dhe monitorimit të mjedisit (një tabelë për secilën vendodhje monitorimi)**Numri referues i pikës së shkarkimit:** në pikën e bashkimit të ujërave sipërfaqësore me ato kanalore

Parametri	Frekuenca e monitorimit	Aksesi në vendodhjet e matjeve	Metoda e marrjes së mostrave	Metoda/teknika e analizës
ajer	Cdo 3 muaj	Eksperti i ndotjeve të ajrit dhe eksperti i mjedisit		UNI EN 13 284 – 1:2003

IX. ASPEKTET MJEDISORE DHE TEKNIKAT MË TË MIRA TË DISPONUESHME

PËRSHKRIMI I ASPEKTEVE TË MJEDISIT, QË JANË MARRË NË KONSIDERATË, PËRSA I PËRKET TEKNOLOGJIVE TË PASTRA, REDUKTIMIT TË MBETJEVE DHE ZËVENDËSIMIT TË LËNDËVE TË PARA.

Sistemi i mbrojtjes së mjedisit nga ndotja

Mbrojtja e mjedisit është një detyrë që duhet të zgjidhet që në hartimin e projekt zbatimit të aktivitetit. Çdo veprimtari e rëndësishme që kryhet në marrëdhënie me mjedisin, duhet të parashikojë në projektin e saj edhe Planin e Menaxhimit të Mjedisit (PNM), qëllimi i të cilit është parandalimi, minimizimi dhe mënjanimi i ndikimeve negative ndaj mjedisit të veprimtarisë që kryhet. PMM hartohet si rezultat i kërkesave ligjore si dhe politikave të OBSH.

Ky plan identifikon dhe vlerëson efektet potenciale mjedisore dhe rreziqet në shëndetin publik, që mund të shkaktohen nga projekti dhe gjithashtu rekomandon masat e lehtësimit dhe monitorimit për të reduktuar (nëse jo eliminuar tërësisht) këto efekte. Zbatimi i këtij plani, jo vetëm që do të rris performancën mjedisore të projektit, por gjithashtu do të ndihmojë në rrjedhën e përgjithshme të menaxhimit mjedisor. Plani i menaxhimit mjedisor përfshinë Planin e lehtësimit dhe Planin e monitorimit.

Plani i lehtësimit

Ky plan paraqet masat e zbutjes për të gjitha proceset e administrimit të mbetjeve spitalore. Objektivat e këtij plani janë për të parandaluar ose reduktuar efektet e mundshme në mjedis dhe vlerëson koston e përafërt të këtyre masave. Lista e masave zbutëse janë të bazuara në rregullativën ekzistuese ligjore.

Masat gjatë fazës së operimit

Për të zvogëluar rreziqet potenciale dhe efektet e dëmshme të aspekteve mjedisore të lidhura me aktivitetet e menaxhimit të mbetjeve spitalore, duhet të krijohen masa për zvogëlimin e ndotjes nga punët në laborator edhe masa të tjera të sigurisë duke përfshirë procedurat dhe udhëzimet për përdorimin e pajisjeve personale mbrojtëse (PPM), si edhe **ALTERNATIVAT PËR MINIMIZIMIN DHE ASGJESIMIN E MBETJEVE SPITALORE.**

Minimizimi. Është reduktimi në masën më të madhe të mbeturinave, që është destinuar për trajtim përfundimtar, me anë të ripërdorimit e riciklimit. Përfitimet potenciale nga minimizimi i mbeturinave janë: mbrojtja e mjedisit, rritja e sigurisë profesionale dhe shëndetësore, përgjegjësi më të pakta, pajtueshmëri me rregullat dhe përmirësimi i marrëdhënieve në komunitet. Më poshtë përshkruhen sipas një hierarkie të rekomanduar teknikat e minimizimit të mbetjeve:

Izolimi - për të mbajtur të sigurta mbeturinat e specifikuar ato vendosen në një kontenier të përshtatshëm. Trajnimi i stafit është thelbësor për të mbajtur të sistemuara mbeturinat mjekësore, mbeturinat e rrezikshme si psh. merkurin, mbeturinat e nivelit të ulët radioaktiv,

dhe për ti mbajtur të ndara nga njëra-tjetra.

Reduktimi i burimit – Minimizimi ose eliminimi i gjenerimit të mbetjeve spitalore që në burim; reduktimi i burimeve duhet të ketë një prioritet më të madh sesa riciklimi ose

ripërdorimi. Përdorues, menaxherë të mbeturinave, duhet të jenë të vetëdijshëm për llojin e mbeturinës, që gjenerohet nga produktet, që ata blejnë. Hapat duhen të merren për të reduktuar burimet gjeneruese të mbeturinave mjekësore, të mbeturinave të rrezikshme, të mbeturina me nivel të ulët radioaktiv.

Disa teknika specifike të reduktimit të burimeve përfshijnë:

Eliminimin e materialeve, ndryshimin ose zëvendësimin e produktit, p.sh. zëvendësimi i një pastruesi jo-toksik dekompozues me një pastrues që gjeneron mbeturina të rrezikshme sipas RCRA-së; përdorimi i një produkti shumë-përdorimësh në vend të një produkti një-përdorimësh, përdorimi i një radionuklidi jetëshkurtër në vend të materialeve radioaktive (psh. gjilpëra radium-226 për qepje) me trajtues kancerogjenë.

Ndërrimi i teknologjisë ose i procesit, p.sh., duke përdorur pajisje, që nuk përmbajnë merkur në vend të termometrave me merkur ose mjeteve që përmbajnë komponime të merkurit; duke përdorur sterilizim ultrasonik ose autoklavim me avull në vend të sterilizimit me bazë kinikale.

- praktika e mirë-operuese;
- përmirësimi i inventarit kontrollues;
- mirëizolimi i solucioneve dezinfektuese rezervë për të parandaluar humbjen nga avullimi; përdorja e minimizuar e përzierjeve të rekomanduara për një aplikim.

Rigjenerimi i burimeve dhe riciklimi – rigjenerimi dhe ripërdorimi i materialeve të llojeve të mbeturinave. Disa shembujt specifikë përfshijnë:

Trajtimi- për të transportuar dhe seleksionuar mbeturinat, i konsideruar si proces jo thjesht si trajtim. Një shembull mund të jetë përdorimi i filtrave dhe tërësisë së gypave të kurtheve për të shpërbërë merkurin nga uji i ndotur. Në rastin e mbeturinës infektive, trajtimi përfshin shkatërrimin e patogjeneve. Kjo mundësohet në rastet ku përdoret teknologjia mos-djegëseve.

Depozitimi i duhur - kur të jenë ezauruar të gjitha opsionet e mundshme të minimizimit të mbeturinave, mbeturina e mbetur duhet të asgjësohet me metodën më të vogël ndaj mjedisit. Pas aplikimit të disa teknologjive mos-djegje, mbeturina e trajtuar mund të asgjësohet në një terren të aprovuar për groposje të mbeturinave. Kujdesi pa Dëmtim për Shëndetin nuk e mbështet djegjen e mbeturinës mjekësore, si një metodë trajtimi ose dezinfektimi.

Zhvillimi i programit të minimizimit të mbeturinave dhe menaxhimit të integruar përfshin planifikim dhe organizim, vlerësim, analiza të sakta, zbatim, trajnim të detyrueshëm, dhe vlerësim periodik. Përfshirja aktive e individëve dhe të komunitetit është e nevojshme për një zbatim të suksesshëm.

Ajri

Bazuar në nivelin e rrezikshmërisë së grupit të mikroorganizmave të infektuar laboratorit duhet të jetë i pajisur me zona të bio-sigurisë dhe gjithashtu duhet të jetë i pajisur me të gjitha pajisjet e nevojshme dhe të ketë sistem të ventilimit që përmbush standardet e bio-sigurisë (përfshirë filtrat më efikasitet të lartë të ndaljes së grimcave (HEPA) Të gjitha shkarkimet e ajrit nga laboratorit duhet të kalojë përmes (HEPA).

Ujërat

Edhe pse për trajtimin e ujërave të ndotura laboratorike nuk ka sisteme standarde për trajtimin e tyre, dhe në përgjithësi ato shkarkohen në sistemin e kanalizimeve (ujërat e zeza urbane), në këtë rast megjithatë rekomandohet që ujërat laboratorike të grumbullohen dhe të monitorohen para se ato të shkarkohen në kanalizimin e ujërave të zeza. Kjo do të ofronte një mundësi për monitorimin dhe trajtimin e ujërave të shkarkuara. Në rast të tejkalimit të nivelit të ndotjes, të përcaktuara sipas ligjit aktual shtrohet nevoja e para-trajtimit, përpara se ato të shkarkohen. Ujërat e zeza te spitalit janë të lidhura me sistemin e kanalizimeve të qytetit te Ersekës.

Mbeturinat

Mbeturinat komunale do të grumbullohen në kontejnerë bashkiak të qytetit te Ersekës.

Mbeturinat e rrezikshme

Trajtimi i mbeturinave të rrezikshme duhet të bëhet në përputhje me rregulloret dhe udhëzimet administrative në fuqi.

Grumbullimi i mbeturinave të rrezikshme

Mbeturinat e Rrezikshme duhet të vendosen në kontejnerë të përshtatshëm, të ndërtuar në mënyrë që të parandalojnë rrjedhjen e likuideve dhe shpërndarjen e mbeturinave të ngurta.

Procedurat e trajtimit për materialet e kontaminuara dhe mbeturinat

Identifikimi dhe sistemi i ndarjes për materiale infektive dhe kontejnerëve të tyre duhet të përfshijë:

- Mjetet e kontaminuara (infektive) "gjilpërat" – gjilpërat hipodermike, skalperët, thikat dhe qelqet e thyera; këto gjithmonë duhet të grumbullohen në kontejnerë me vrima të mbyllur dhe të trajtohen si infektuese;
- Materialet e kontaminuara për dekontaminim përmes autoklavës dhe pastaj kësaj pastrimi dhe ripërdorimi;
- Materialet e kontaminuara për autoklavizim dhe asgjësim;
- Materialet e kontaminuara për incinerim direct .

Materialet e kontaminuata (infektive)

Pas përdorimit, gjilpërat hipodermike nuk duhet të ripërdoren, thyhen ose zhvendosen nga shiringat. Kompletet duhet të vendoset në kontejnerë për hedhjen e gjilpërave. Shiringat e hedhura, të përdoruar vetë ose me gjilpëra duhet të vendosen në kontejnerë të gjilpërave dhe të incinerohen, para autoklavizimit nëse kërkohet. Kontejnerët për hedhjen e gjilpërave duhet të jenë të rezistueshëm dhe nuk duhet të mbushet deri në kapacitetin e plotë. Kur mbushet 3/4, ato vendosen në kontejnerë të "mbeturinave infektive" nuk duhet të depositohen në landfill të mbetjeve urbane .

Materialet e kontaminuara (potencialisht infektive) për autoklavizim ose ripërdorim

Nuk duhet të bëhet asnjë përpjekje për pastrim të materialeve të kontaminuara (potencialisht infektive) që do të autoklavizohen dhe ripërdoren. Çdo pastrim i nevojshëm duhet të bhet pas autoklavizimit ose dezinfektimit.

Materialet e kontaminuara (potencialisht infektive) për asgjësim

Copat e gjilpërave, dhe të gjitha materialet e kontaminuara (potencialisht infektive) duhet të autoklavizohen në kontejnerë që nuk rrjedhin, p.sh. qese plastike me ngjyrë-të koduar, përpara trajtimit. Pas autoklavizimit, materiali mund të vendoset në kontejnerë për transport për në incinerator. Nëse është e mundur, materialet që dalin nga aktivitetet e kujdesit shëndetësor nuk dihet të shkarkohen në deponi edhe pas dekontaminimit.

MARRJA E TË GJITHA MASAVE TË NEVOJSHME PËR TË PARANDALUAR AKSIDENTET DHE MINIMIZUAR NDIKIMET E TYRE

Masat Mbrojtëse duhet të përdoren për të gjithë pacientët, nga i gjithë stafi shendetesor. Kur ekspozohemi ndaj gjakut, likideve trupore, sekrecioneve (pervec djerses), membranave mukoze, përfshijnë: ***Doreza - Maske - Perparese***

Menaxhimi mjedisor është në interes të të gjithëve kundrejt plotësimit të kërkesave, i cili zhvillohet sipas një plani të menaxhimit mjedisor i detajuar. Përbërësit kryesorë të këtij plani duhet të ndërthuren me sa me poshtë:

- Informacion i përgjithshëm;
- Mirëkuptim i informacioni të përgjithshëm i konceptit të qëndrueshmërisë dhe arsytet për një menaxhim mjedisor të mirë;
- Mirëkuptimi i potencialit të ndikimeve ambientale, që mund të priten nga zhvillimet kryesore të shërbimit të administrimit të mbetjeve spitalore;
- Funksionimi;
- Arsyet për propozimin e masave zbutëse;
- Vendosja në zinxhir e përgjegjësive dhe vendim marrja;
- Trajnime specifike
- Monitorimi i cilësisë së ujit dhe ajrit;
- Kërkesat e sigurisë dhe shëndetit;
- Mirëmbajtja e paisjeve dhe makinerive;

Plani i menaxhimit të mbeturinave të prodhuara gjatë zbatimit të projektit

Në brendësi të këtij Vlerësimi të Ndikimit në Mjedis, janë sqaruar të gjitha llojet e mbeturinave që gjenerohen si gjatë grumbullimit, ndarjes, magazinimit dhe transportit të mbetjeve për trajtim përfundimtar në ambientet e vete subjektit MEDI - TEL shpk Tirane.

X. PROGRAMI I PËRMIRËSIMIT

IDENTIFIKIMI I MASAVE

Identifikimi i masave zbutëse që zbatohen për të minimizuar efektin e parashikuar të sejcilit aktivitet konsiderohen si praktika të mira inxhinerike dhe praktikatat më të mira të menaxhimit të problemeve të ndikimit në mjedis.

Kur një ndikim vlerësohet si i papranueshëm, atëherë kërkon mjete dhe masa zbutëse, mbrojtëse që përfshijnë ndryshimin e metodave dhe parashikim masash lidhur me kohën e zbatimit, mënyrën dhe mjetet që do të përdoren.

- Kompesim për burime apo sipërfaqe të dëmtuar
- Monitorim i zbatimit të masave zbutëse.

Veprimtaria	Masat zbutëse
Hedhja e mbeturinave të	Trajtimi i mbeturinave të lëngshme në vend në rast se janë të rrezikshme Nuk do të lejohet derdhja e këtyre mbeturinave
Punime të ndryshme Ndërtimore në tokë.	Uji nuk do të jetë i ndotur kështu që ai mund të derdhet në rrjetin e kanalizimeve të qytetit Erseke.
Kullim uji.	
Përmirësim i ambientit të spitalit	Mirëmbajtje e rregullt e zonave të gjelbra dhe shlodhëse të spitalit.
Pajisjet e ngarkim shkarkimit të mbetjeve	Marrja dhe transportimi i mbetjeve spitalore do të bëhet nga kompania MEDIP – TEL , e cila është një kompani e licensuar për trajtimin e mbetjeve spitalore.
Lëvizjet e makinave	Vazhdimi i parashikimit të një grafiku lëvizjesh në orët e qarkullimit të paket (natën mundësisht)

Ulja e ndikimit të ndotjes së ujërave sipërfaqësore

Ndotja e ujërave sipërfaqësore ndodh kryesisht nga larja e ambjentit përreth spitalit, ku këto ujra derdhen në puseta. Për këtë janë marrë masa zbutëse për rehabilitimin e këtyre ujërave duke ndërtuar një kanal grumbullimi të tyre. Në këtë kanal do të maten nivelet e ndotësve, të cilët vijnë nga lëndët në suspens në ujë e ajër, dhe kur ato do të jenë mbi normat e lejuara do të stabilizohen.

Ulja e intensitetit të ndotjes së ajrit nga grimcat e ngurta

asfaltim	100% të territorit rrugor dhe përreth saj;
mbjellje	100% me bimësi, si bar apo pemë për zonën e planifikuar;
përdorimi karburantit	i cilësisë me standart europian të rendit, 10ppm apo më pak dhe shpesh me bateri;
spërkatje	dy herë në ditë me ujë në ditët e thata;
shpejtësi të kufizuara	4km/orë në zonat e banuara sipas ligjit të qarkullimit rrugor;

Këqyrja e masave për uljen e intensitetit të ndotjes së ajrit nga çlirimet gaze, avuj, etj.**Plani i zbutjes së ndikimeve negative dhe vëzhgimi**

Për t'i reduktuar këto rreziqe në një nivel të pranueshëm është e domosdoshme të ndërmerren masa që ndërlidhen kryesisht me kontrollin e:

Mbajtjen e higjienës pas kontaktit të drejtpërdrejtë me

mbeturina; Gjendja shëndetësore e punonjësve:

- Numri i ditëve me raport mjekësor për shkak të sëmundjeve profesionale;
- Sasia në masë dhe vëllim të mbeturinave mujore
- Mbetje të rrezikshme;
- Mbetje jo të rrezikshme;

Transportimin e sigurt ë të mbeturinave deri në vendin e asgjësimit Trajnimin e vazhdueshëm të stafit në lidhje me menaxhimin e tyre; Sigurimin e veshmbathjes mbrojtëse dhe pajisjeve të tjera,

Niveli i ndotësve në ajrin e mjediseve të brendshme

- PM10
- PM2.5
- Pluhur total

Monitorimet do të kryhen nga subjekte të specializuara për fushat përkatëse. Verifikimet e monitorimit apo auditimit do të organizohen nga institucionet administrative si DRM-ja e Korces/Ministri e Mjedisit.

Analiza e praktikave më të mira të menaxhimit dhe shërbimit

Përdorimi i pajisjeve të përshtatshme, përshtatja me rregulloret ndërkombëtare dhe në përgjithësi zbatimi sipas standarteve dhe teknikave më të mira të shërbimit të administrimit të mbetjeve spitalore, janë një kërkesë thelbësore për cilësinë e shërbimit. Kjo do të sjellë përfitime të dukshme për minimizimin e ndikimeve negative në mjedis.

Përgatitja e cilësisë së shërbimit përfshin:

- Mbledhjen dhe ndarjen e mbeturinave sipas rrezikshmërisë;
- Dezinfektimi i brendësis së konteniervave dhe sipërfaqes përreth;
- Rivendosja e konteniervave të sistemuar në vendin e caktuar;
- Magazinimin e mbetjeve të rrezikshme;
- Transportin e mbeturinave në fushën e depozitimit të tyre me makinat teknologjike.

XI. PËRSHKRIMI I MASAVE TË TJERA PARANDALUESE TË PLANIFIKUARA

11.1 PARANDALIMI I AKSIDENTEVE DHE REAGIMET GJATË EMERGJENCAVE

Reduktimi i efekteve negative nga ndotja e tokës, ajrit dhe ujërat e shkarkimit

Zona e spitalit ndodhet aktualisht me rrugë pothuajse të shtruara. Nuk mendohet se do të ketë aksidente, për shkak të infrastrukturës së papërshtatshme.

Administrimi i mbetjeve spitalore duhet të eliminojë potencialin patogjen që këto mbetje përmbajnë, në mënyrë që të reduktohet infektimi i ambientit, toksiciteti kimik dhe radioaktiv dhe ndotja e pa kontrolluar e mjedisit.

Mbetjet mjeksore mund të shkaktojnë infeksione nëse vijnë në kontakt me lekuren, syte, ajrin, gojen ose nëse ato në mënyrë të ndryshme depertojnë në trupin e njeriut. Rreziqet e infeksionit rriten në kontakt të drejtpërdrejtë me njerëz të sëmurë përveç gjilpërave dhe pajisjeve mjeksore që përcjellin me anë të transmetimit në sëmundjet e gjakut. Edhe pse merren masa kontrolli të infeksionit ato shpesh janë të pamjaftueshme për shkak të problemeve shoqëruese të ndërtimit dhe hyrjes së ndotësve në natyrë.

Në spitalin e Bashkisë Kolonje është e mundur ulja e presioneve mjedisore me masa zbutëse, pa neglizhuar standardet mjeksore.

Rreziqet nga menaxhimi i integruar i mbetjeve

Rreziqet mund të zvogëlohen nëpërmjet Menxhimit të integruar dhe minimizimi i mbeturinave duke reduktuar në masën më të madhe të mundur mbetjet, që janë të destinuar për trajtim përfundimtar, me anë të ripërdorimit, riciklimit, dhe programeve të tjera. Përfitimet potenciale nga minimizimi i mbeturinave janë: mbrojtja e mjedisit, rritja e sigurisë profesionale dhe shëndetësore, përgjegjësi më të pakta, pajtueshmëri rregullative dhe përmirësimi i marrëdhënieve në komunitet.

11.2. MASAT ZBUTËSE, KOMPESUESE DHE VËZHGIMI (MONITORIMI)

Masat Zbutëse

a. Planifikimi sheshit

Spitali i Kolonjes është një nga zonat e parazgjedhura më parë, që plotëson kushtet e kryerjes së këtij aktiviteti, duke ndikuar sa më pak në mjedis. Është synuar që ai të jetë një territor i sheshtë, me tokë jo të frutshme, as pyjore, as kullosore dhe pa probleme pronësie. Është tokë truall me pronesi shteterore.

b. Masat teknik Seleksionim i procesit

Për të kryer një proces teknologjik sa më të pranueshëm me mjedisin u zgjodh një nga pajisjet më moderne të kohës, që gjatë punimit jep ndikime minimale në mjedis, si dhe vibracione, zhurma e mbetje shumë të vogla, nëse zbatohet rigorozisht skema teknike e saj.

Riciklimi

Gjatë proceseve të punës prodhohen mbetje që të kenë mundësinë e rigjenerimit apo të riciklimit. Ato do të jenë të trajtueshme dhe në sasi të vogël, duke mos qenë kështu burim përfitimi për qëllime të tjera.

Kontrolli i ndotjes dhe trajtimi

Ndotje siç është përshkruar më sipër do të ketë, por ato do të kontrollohen dhe trajtohen sipas teknikave përkatëse. P.sh.

- Mbetjet spitalore do të merren nga kompania e nënkontraktuar për të marrë dhe trajtuar këto mbetje
- Mbetjet bashkiake do të hidhen në koshat përkatës;
- Ujrat e përdorura do të hidhen në rrjetin e kanalizimeve të qytetit,.

Masat gjatë fazës së operimit

Për të zvogëluar rreziqet potenciale dhe efektet e dëmshme të aspekteve mjedisore të lidhura me aktivitetet e menaxhimit të mbetjeve spitalore, duhet të krijohen masa për zvogëlimin e ndotjes nga punët në laborator edhe masa të tjera të sigurisë duke përfshirë procedurat dhe udhëzimet për përdorimin e pajisjeve personale mbrojtëse (PPM), si edhe

ALTERNATIVAT PËR MINIMIZIMIN DHE ASGJESIMIN E MBETJEVE SPITALORE.

Minimizimi. Është reduktimi në masën më të madhe të mbeturinave, që është destinuar për trajtim përfundimtar, me anë të ripërdorimit e riciklimit. Përfitimet potenciale nga minimizimi i mbeturinave janë: mbrojtja e mjedisit, rritja e sigurisë profesionale dhe shëndetësore, përgjegjësi më të pakta, pajtueshmëri me rregullat dhe përmirësimi i marrëdhënieve në komunitet. Më poshtë përshkruhen sipas një hierarkie të rekomanduar teknikat e minimizimit të mbetjeve:

Izolimi - për të mbajtur të sigurt mbeturinat e specifikuar ato vendosen në një kontener të përshtatshëm. Trajnimi i stafit është thelbësor për të mbajtur të sistemuara mbeturinat mjekësore, mbeturinat e rrezikshme si psh. mërkurin, mbeturinat e nivelit të ulët radioaktiv, dhe për ti mbajtur të ndara nga njëra-tjetra.

Reduktimi i burimit – Minimizimi ose eliminimi i gjenerimit të mbetjeve spitalore që në burim; reduktimi i burimeve duhet të ketë një prioritet më të madh sesa riciklimi ose ripërdorimi. Përdorues, menaxherë të mbeturinave, duhet të jenë të vetëdijshëm për llojin e mbeturinës, që gjenerohet nga produktet, që ata blejnë. Hapat duhen të merren për të reduktuar burimet gjeneruese të mbeturinave mjekësore, të mbeturinave të rrezikshme, të mbeturina me nivel të ulët radioaktiv.

Disa teknika specifike të reduktimit të burimeve përfshijnë:

Eliminimin e materialeve, ndryshimin ose zëvendësimin e produktit, p.sh. zëvendësimi i një pastruesi jo-toksik dekompozues me një pastrues që gjeneron mbeturina të rrezikshme sipas RCRA-së; përdorimi i një produkti shumë-përdorimësh në vend të një produkti një-përdorimësh, përdorimi i një radionuklidi jetëshkurtër në vend të materialeve radioaktive (psh. gjilpëra radium-226 për qepje) me trajtues kancerogjenë.

Ndërrimi i teknologjisë ose i procesit, p.sh., duke përdorur pajisje, që nuk përmbajnë mërkur në vend të termometrave me mërkur ose mjeteve që përmbajnë komponime të

mërkurit; duke përdorur sterilizim ultrasonik ose autoklavim me avull në vend të sterilizimit me bazë kinikale.

- Praktika e mirë-operuese;
- përmirësimi i inventarit kontrollues;
- mirëizolimi i solucioneve dezinfektuese rezervë për të parandaluar humbjen nga avullimi;
- përdorja e minimizuar e përzierjeve të rekomanduara për një aplikim.

Rigjenerimi i burimeve dhe riciklimi – rigjenerimi dhe ripërdorimi i materialeve të llojeve të mbeturinave. Disa shembujt specifikë përfshijnë:

Trajtimi - për të transportuar dhe seleksionuar mbeturinat, i konsideruar si proces jo thjesht si trajtim. Një shembull mund të jetë përdorimi i filtrave dhe tërësisë së gypave të kurtheve për të shpërbërë mërkurin nga uji i ndotur. Në rastin e mbeturinës infektive, trajtimi përfshin shkatërrimin e patogjeneve. Kjo mundësohet në rastet ku përdoret teknologjia mos-djegëseve.

Depozitimi i duhur - kur të jenë ezauruar të gjitha opsionet e mundshme të minimizimit të mbeturinave, mbeturina e mbetur duhet të asgjësohet me metodën me ndikim më të vogël ndaj mjedisit.

Pas aplikimit të disa teknologjive mos-djegje, mbeturina e trajtuar mund të asgjësohet në një terren të aprovuar për groposje të mbeturinave. Kujdesi pa Dëmtim për Shëndetin nuk e mbështet djegjen e mbeturinës mjekësore, si një metodë trajtimi ose dezinfektimi.

Zhvillimi i programit të minimizimit të mbeturinave dhe menaxhimit të integruar përfshin planifikim dhe organizim, vlerësim, analiza të sakta, zbatim, trajnim të detyrueshëm, dhe vlerësim periodik. Përfshirja aktive e individëve dhe të komunitetit është e nevojshme për një zbatim të suksesshëm.

Ajri

Bazuar në nivelin e rrezikshmërisë së grupit të mikroorganizmave të infektuar laboratorit duhet të jetë i pajisur me zona të bio-sigurisë dhe gjithashtu duhet të jetë i pajisur me të gjitha pajisjet e nevojshme dhe të ketë sistem të ventilimit që përmbush standardet e bio-sigurisë (përfshirë filtrat më efikasitet të lartë të ndaljes së grimcave (HEPA) Të gjitha shkarkimet e ajrit nga laboratorit duhet të kalojë përmes (HEPA).

Ujërat

Edhe pse për trajtimin e ujërave të ndotura laboratorike nuk ka sisteme standarde për trajtimin e tyre, dhe në përgjithësi ato shkarkohen në sistemin e kanalizimeve (ujërat e zeza urbane), në këtë rast megjithatë rekomandohet që ujërat laboratorike të grumbullohen dhe të monitorohen para se ato të shkarkohen në kanalizimin e ujërave të zeza. Kjo do të ofronte një mundësi për monitorimin dhe trajtimin e ujërave të shkarkuara.

Në rast të tejkalimit të nivelit të ndotjes, të përcaktuara sipas ligjit aktual shtrohet nevoja e para-trajtimit, përpara se ato të shkarkohen. Ujërat e zeza janë të lidhura me sistemin e kanalizimit të Ersekës, por nuk ekziston impiant i trajtimit të ujërave të zeza.

Mbeturinat

Mbeturinat komunale do të grumbullohen në kontejnerë bashkiak të qytetit Erseke.

Mbeturinat e rrezikshme

Trajtimi i mbeturinave të rrezikshme duhet të bëhet në përputhje me rregulloret dhe udhëzimet administrative në fuqi.

Grumbullimi i mbeturinave të rrezikshme

Mbeturinat e Rrezikshme duhet të vendosen në kontejnerë të përshtatshëm, të ndërtuar në mënyrë që të parandalojnë rrjedhjen e likuideve dhe shpërndarjen e mbeturinave të ngurta.

Procedurat e trajtimit për materialet e kontaminuara dhe mbeturinat

Identifikimi dhe sistemi i ndarjes për materiale infektive dhe kontejnerëve të tyre duhet të përfshijë:

- Mjetet e kontaminuara (infektive) “gjilpërat” – gjilpërat hipodermike, skalperët, thikat dhe qelqet e thyera; këto gjithmonë duhet të grumbullohen në kontejnerë me vrima të mbyllur dhe të trajtohen si infektuese;
- Materialet e kontaminuara për dekontaminim përmes autoklavës dhe pastaj kësaj pastrimi dhe ripërdorimi;
- Materialet e kontaminuara për autoklavizim dhe asgjësim;
- Materialet e kontaminuara për incinerim direkt.

Materialet e kontaminuata (infektive)

Pas përdorimit, gjilpërat hipodermike nuk duhet të ripërdoren, thyhen ose zhvendosen nga shiringat. Kompletet duhet të vendosen në kontejnerë për hedhjen e gjilpërave. Shiringat e hedhura, të përdoruar vetë ose me gjilpëra duhet të vendosen në kontejnerë të gjilpërave dhe të incinerohen, para autoklavizimit nëse kërkohet. Kontejnerët për hedhjen e gjilpërave duhet të jenë të rezistueshëm dhe nuk duhet të mbushet deri në kapacitetin e plotë. Kur mbushet 3/4, ato duhet të vendosen në kontejnerë të “mbeturinave infektive” nuk duhet të depositohen në landfill të mbetjeve urbane. Materialet e kontaminuara (potencialisht infektive) për autoklavizim ose ripërdorim

Nuk duhet të bëhet asnjë përpjekje për pastrim të materialeve të kontaminuara (potencialisht infektive) që do të autoklavizohen dhe ripërdoren. Çdo pastrim i nevojshëm duhet të bhet pas autoklavizimit ose dezinfektimit.

Materialet e kontaminuara (potencialisht infektive) për asgjësim

Copat e gjilpërave, dhe të gjitha materialet e kontaminuara (potencialisht infektive) duhet të autoklavizohen në kontejnerë që nuk rrjedhin, p.sh. qese plastike me ngjyrë-të koduar, përpara trajtimit. Pas autoklavizimit, materiali mund të vendoset në kontejnerë për transport për në incinerator. Nëse është e mundur, materialet që dalin nga aktivitetet e kujdesit shëndetësor nuk dihet të shkarkohen në deponi edhe pas dekontaminimit.

XII. PLANI I MENAXHIMIT TË MBETJEVE

REDUKTIMI I MBETJEVE DHE EMETIMEVE NË MJEDIS

Gjenerimi i mbetjeve

Kryesisht do të krijohen këto lloje të mbeturinave

a) **Mbeturina shtëpiake** si rezultat i konsumit të ushqimeve nga pacientët dhe stafi i spitalit do të krijohen edhe mbeturina komunale, të cilat do të depozitohen në kontejnerë e mbetjeve urbane. Këto mbeturina nuk duhet të përzihen me mbeturina tjera që krijohen në spital.

b) Mbeturina të rrezikshme

Meqenëse aktivitet e laboratorit shoqërohen me ekzaminime të ndryshme mjekësore përdoren edhe sasi të kimikateve të ndryshme, nga të cilat kemi gjenerim të mbeturinave të ndryshme.

Përveç ndikimeve mjedisore që mund të rezultojnë nga funksionimi i laboratorit, stafi i spitalit mund të transportoj dhe të shpërndaj sëmundjen, që në vetvete paraqet rrezik mjedisor dhe rrezik për shëndetin publik. Ky transportim mund të zë vend përmes ekipit të kontaminuar, pajisjeve, rrobave dhe automjeteve. Efektet e pafavorshme përfshijnë:

- ✓ rrezikun e shëndetit për vetë anëtarët e ekipit ekzaminues;
- ✓ rrezikun e shëndetit për personat tjerë, që vijnë në kontakt me anëtarët e ekipit ekzaminues ose me rrobat, pajisjet dhe automjetet e kontaminuar;
- ✓ shpërndarjen e sëmundjes në zona të tjera;
- ✓ kontaminimin i ajrit, dheut dhe ujit, nga personeli i kontaminuar, rrobat, pajisjet dhe automjetet;

Këto rreziqe mund të përmbliidhen si në vijim:

- Shpërndarja e sëmundjes si rezultat i mos dekontaminimit apo të gabuar;
- Rreziqe të shëndetit (helmimi) për stafin e projektit që kryen dezinfektimin;
- Rreziqe të shëndetit për komunitetin ku kryhet dekontaminimi;
- Kontaminimi i tokës dhe ujit nga agjentët dekontaminues;
- Dëmtimi i florës dhe faunës, që shkaktohet nga agjentët dekontaminues.

Pluhuri

Në këtë kompleks spitalor nuk do të jetë present ekzistenca e pluhurit, sepse nuk do të ketë operacione pune që do të shkaktojnë pluhura. Ambientet e brendshme dhe të jashtme të spitalit do të lahen me ujë të paster.

Ulja e ndikimeve tek popullsia

Zvogëlimi i ndikimeve social - ekonomike nga shërbimi i administrimit të mbetjeve spitalore përfshin përpjekjet për shmangien e keqkuptimeve për mos arritje të performancës të menaxhimit të mbetjeve spitalore, edukimin e popullatës mbi natyrën jo spekulative të këtij lloji shërbimi, duke patur parasysh minimizimin e ndikimeve negative, si dhe trajtimin me respekt të banorëve të zones perreth. Për çdo të papritur që mund të ndodh gjatë shërbimit të administrimit të mbetjeve spitalore, operatori "MEDI - TEL" shpk duhet të marrë masa të lajmërojnë autoritetet e pushtetit vendor dhe të veprojnë në përputhje me detyrimet e përcaktuara në kontratat e shërbimit me Drejtorinë e spitalit Kolonje.

Plani i pjesëmarrjes publike

Fushata informuese, edukuese dhe ndërgjegjësuere me subjektet prodhuese dhe komunitetin, shihen si domosdoshmëri në kushtet e një mungese të lartë informimi mbi detyrimet ligjore dhe ndikimet negative në shëndet dhe mjedis nga cilësia e administrimit të mbetjeve spitalore.

Operatori së bashku me qeverisjen vendore do të drejtojë veprimtarinë e pjesëmarrjes publike në përputhje me legjislacionin Shqiptar në fuqi. Ai do të përgatisë një listë të urdhëresave të qeverisë lokale, të cilat do të informohen mbi planet e ecures dhe konkluzionet e Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis dhe institucionin qëndror (Ministrinë e Mjedisit). Ai do të organizojë edhe një mbledhje me pjesëmarrjen publike të ambientalistëve rajonalë dhe të njerëzve që janë të ndjeshëm ndaj problemeve të mjedisit.

Stafi i tij duhet të ndërgjegjësojë opinonin publik ndërmjet medias së shkruar dhe asaj elektronike mbi llojin e projektit, kohëzgjatjen e tij, masat që ka planifikuar të marrë për zbutjen e ndikimeve negative të mundëshme, mënyrat e menaxhimit të mbetjeve spitalore sipas ligjeve në fuqi e standarteve të OBSH, pra, gjithçka që do të bëhet, do të ketë për bazë respektimin në maksimumin e mundshëm të indikatorëve të mjedisit.

Burimet njerëzore

Suksesi i aktivitetit të objekteve dhe qëndrueshmërisë së tyre do të varet shumë nga aftësia e hartimit të një ekspertize dhe plani menaxhimi të sofistikuar. Elementi human është hallka kyç e këtij procesi. Do të jetë i domosdoshëm trajnimi i personelit teknik gjatë ndarjes së mbetjeve sipas përberjes, me qëllim demonstrimin e aftësive të tilla si planifikimi, administrimi, promovimi, planifikimi dhe organizimi i burimeve njerëzore etj. Strukturat menaxhuese të tij duhet të disponojnë ide të qarta në lidhje me identifikimin e mekanizmave të përshtatshëm për trajtimin e stafit të specializuar dhe të aftë për të punuar dhe përballuar kërkesat e këti shërbimi.

Planet e monitorimit

Monitorimi është procesi i zbulimit të ndryshimeve, nëse ato do të ndodhin, i përcaktimit të drejtimit dhe i matjes së shtrirjes të tyre. Objektivi final i PMM është përmirësimi i performancës mjedisore të projektit dhe sigurimi i aktiviteteve të propozuara që nuk

shkaktojnë efekteve negative mjedisore ose rreziqe të shëndetit publik. Veçanërisht PMM do të përmbush funksionet si në vijim:

- Përmbushjen e kërkesave të legjislacionit Shqiptar dhe standartet e OBSH.
- Lehtësimin e zbatimit të masave lehtësuese mjedisore të diskutuara me sipër.
- Përcaktimin e mekanizmit të monitorimit mjedisor dhe identifikimin e parametrave të monitorimit me qëllim që të:
 - ▶ Sigurojë zbatimin e masave lehtësuese të diskutuara më sipër;
 - ▶ Sigurojë efektivitetin e masave lehtësuese në minimizimin e efekteve të projektit në vlerat mjedisore.
- Identifikimin e kërkesave për trajnime mjedisore në nivele të ndryshme;
- Përcakton komunikimin dhe protokollet e raportimit për menaxhimin mjedisor

Objektivi themelor i këtij kapitulli është që të ofrojë rekomandime të përshtatshme për mbrojtjen e shëndetit të punonjësve, pacientëve dhe banorëve përreth, mbrojtjen e cilësisë së ujrave sipërfaqësorë e nëntokësorë, në mënyrë që ai të shmangë ndikimet negative në të gjithë zonën e shërbimit spitalor.

Proçesi i monitorimit do të përqëndrohet në aktivitetetin e këtyre objekteve, në faktorët që mund të gjenerojnë ndikime negative në mjedis, në efektet e këtyre ndikimeve dhe në zbatimin e masave për zbutjen e tyre.

Metodologjia që do të përdoret për monitorim do të jetë në varësi të aktiviteve dhe

nevojave të monitorimit, dhe është e përshkruar në tabelën në vijim (tabela 3) përfshirë edhe vlerësimin kostos.

PËRFUNDIME

Ndikimet mjedisore, që janë identifikuar mund të eliminohen dhe reduktohen pa shumë vështirësi ose zbuten nëpërmjet zbatimit të planit të menaxhimit të mjedisit në spitalin e Pogradecit. Kryesore është zbatimi i kontratës të lidhur me datën 12.02.2016 me subjektin e licensuar MEDI - TEL Shpk Tirane, për transferimin e mbetjeve spitalore të rrezikshme nga spitali i Kolonjes.

E rëndësishme është të bëhet me rigorozitet ndarja e mbetjeve të rrezikshme vec nga ato të parrezikshme, për çdo repart e pavion, shërbimi e dignostikimi. Personeli përgjegjës i spitalit do të bëjë kontrole të vazhdueshme për zbatimin e masave për minimizimin e ndikimeve negative në mjedisin spitalor të mbetjeve të rrezikshme.

Here pas here do të bëhen trajnime me punonjësit që do të merren me menaxhimin e mbetjeve spitalore. Punonjësit do të përdorin rroba e doreza mbrojtëse në mënyrë që të mos infektohen dhe demtojnë shëndetin e tyre.

Shefat e shërbimeve të pavioneve, reparteve e njësive të shërbimit e dignostikimit do të zbatojnë me përgjegjësi detyrimet që kanë nga Ligji për menaxhimin e mbetjeve spitalore.

Drejtorja e spitalit, nëpërmjet Supervizorit të Kontratës për transferimin e mbetjeve të rrezikshme, do të kontrollojë zbatimin e kushteve të Kontratës dhe të gjitha detyrimet që rrjedhin nga Ligji për menaxhimin e mbetjeve spitalore.